

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет управління та бізнес-дизайну

Кафедра управління та смарт-інновацій

Кваліфікаційна робота

на тему:

«Система сертифікації продукції як інструмент управління якістю на підприємстві»

Виконав: студент групи: БМН-1-20

Спеціальності: 073 Менеджмент

Освітньої програми: Менеджмент

Оніщенко Лариса Олександрівна

Керівник: д.е.н., доцент

Світлана БОНДАРЕНКО

Київ-2024

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет управління та бізнес-дизайну

Кафедра управління та смарт-інновацій

Спеціальність 073 «Менеджмент»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри УСІ

_____ проф. Касич А.О

07 червня 2024 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Оніщенко Ларисі Олександрівні

1. Тема роботи: Система сертифікації продукції як інструмент управління якістю на підприємстві

2. Науковий керівник роботи Бондаренко Світлана Михайлівна, д.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від 01.03.2024 року №49 уч.

Строк подання студентом роботи 07 червня 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні акти України, статистичні щорічники, підручники, посібники, монографії, фахові наукові видання, словники, дані фінансової та нефінансової звітності ПрАТ «Монделіс Україна».

4. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. Сертифікація в Україні: теоретичні основи та вплив на якість продукції.

1.1 Сутність та зміст сертифікації. 1.2 Сертифікація як інструмент управління якістю та безпечністю продукції на підприємстві. 1.3 Впровадження систем управління якістю на підприємствах України. Розділ 2. Комплексний аналіз діяльності ПрАТ «Монделіс Україна». 2.1. Коротка характеристика діяльності ПрАТ «Монделіс Україна». 2.2. Аналіз загальної ефективності діяльності підприємства. 2.3. Якість та конкурентоспроможність продукції на ПрАТ «Монделіс Україна».

Розділ 3. Перспективи розвитку управління якістю продукції у підприємницькій діяльності. 3.1. Особливості сертифікації продукції в Європейському Союзі. 3.2. Система сертифікації як інструмент удосконалення управління якістю на ПрАТ «Монделіс Україна».

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Бондаренко С. М.	виконано	виконано
Розділ 1	Бондаренко С. М.	виконано	виконано
Розділ 2	Бондаренко С. М.	виконано	виконано
Розділ 3	Бондаренко С. М.	виконано	виконано
Висновки	Бондаренко С. М.	виконано	виконано

6. Дата видачі завдання 08.11.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	01.03 – 20.03.2024	виконано
2	Розділ 1. Сертифікація в Україні: теоретичні основи та вплив на якість продукції	21.03- 15.04.2024	виконано
3	Розділ 2. Комплексний аналіз діяльності ПрАТ «Монделіс Україна»	16.04-31.04.2024	виконано
4	Розділ 3. Перспективи розвитку управління якістю продукції у підприємницькій діяльності	02.05 – 26.05.2024	виконано
5	Висновки	02.05 – 26.05.2024	виконано
6	Оформлення кваліфікаційної роботи (чистовий варіант)	27.05 – 30.05.2024	виконано
7	Здача кваліфікаційної роботи на кафедру для рецензування (за 10 днів до захисту)	до 01.06.2024	виконано
8	Перевірка кваліфікаційної роботи на наявність текстових співпадінь та помилок (за 10 днів до захисту)	до 01.06.2024	виконано
9	Подання кваліфікаційної роботи на затвердження завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	до 07.06.2024	виконано

Студент

(підпис)

Лариса ОНІЩЕНКО

(ініціали та прізвище)

Науковий керівник
роботи

(підпис)

Світлана БОНДАРЕНКО

(ініціали та прізвище)

Гарант освітньої
програми

(підпис)

Алла КАСИЧ

(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Оніщенко Л. О. Система сертифікації продукції як інструмент управління якістю на підприємстві. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота зі спеціальності 073 – «Менеджмент». Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2024 рік.

Кваліфікаційну роботу присвячено дослідженню питань управління якістю на підприємстві з використанням системи сертифікації продукції. Вивчено та досліджено теоретичні основи сертифікації як інструменту управління якістю та безпечністю продукції на підприємстві. Проведено аналіз діяльності підприємства з акцентом на дослідженні якості продукції. Обґрунтовано перспективи розвитку управління якістю продукції у підприємницькій діяльності.

Ключові слова: управління, якість, безпечність, конкурентоздатність, сертифікація, стандартизація.

ABSTRACT

Onishchenko O.O. Product certification system as a quality management tool at the enterprise. - Manuscript.

Qualification work on specialty 073 - «Management». Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2024.

The qualification work is dedicated to the study of quality management issues at the enterprise using the product certification system. The theoretical foundations of certification as a tool for managing product quality and safety at the enterprise have been studied and researched. An analysis of the company's activities was carried out with an emphasis on the study of product quality. The prospects for the development of product quality management in business activities are substantiated.

Key words: management, quality, safety, competitiveness, certification, standardization.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. СЕРТИФІКАЦІЯ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ	9
1.1 Сутність та зміст сертифікації	9
1.2 Сертифікація як інструмент управління якістю та безпечністю продукції на підприємстві.....	14
1.3 Впровадження систем управління якістю на підприємствах України	22
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «МОНДЕЛІС УКРАЇНА».....	29
2.1. Коротка характеристика діяльності ПрАТ «Монделіс Україна»	29
2.2. Аналіз загальної ефективності діяльності підприємства	32
2.3. Якість та конкурентоспроможність продукції на ПрАТ «Монделіс Україна»....	41
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	49
3.1. Особливості сертифікації продукції в Європейському Союзі.....	49
3.2. Система сертифікації як інструмент удосконалення управління якістю на ПрАТ «Монделіс Україна»	49
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66
ДОДАТКИ.....	71

ВСТУП

Актуальність теми. Здобуток високої якості продукції є вагомим стратегічним завданням компаній в сучасних умовах ведення бізнесу, що характеризуються глобалізацією ринків та зростанням конкуренції. Але для досягнення цієї мети постає багато труднощів і проблем. По-перше, є проблема неоднорідності вимог та стандартів до якості на різних ринках і державах, що ускладнює глобальну інтеграцію компаній та міжнародну торгівлю. По-друге, сертифікація продукції може бути тривалим та складним процесом, який може призвести до затримок у виведенні продукції на ринок та втрати конкурентоспроможності. По-третє, компанії повинні результативно запроваджувати системи управління якістю, однак це може бути важко через великі витрати та потреба найму висококваліфікованого персоналу. Через це для забезпечення ефективності сьогочасних бізнес-процесів необхідно вирішити питання щодо ролі стандартизації, сертифікації та управління якістю продукції. Одна із найголовніших проблем у цьому плані є потреба повсякчасного оновлення та коригування вимог та стандартів до якості під впливом активного технологічного розвитку та зміни споживчих уподобань. Це створює великі виклики для компаній, адже вони мають бути підготовлені до негайного запровадження виробничих процесів та нових стандартів. Окрім того, залишаються проблеми щодо забезпечення дієвості систем управління якістю та потреби їх постійного оцінювання та вдосконалення.

Основні проблеми, пов'язані із підвищенням якості, можна вирішити шляхом запровадження дієвої системи управління якістю. Відповідно до міжнародного стандарту ISO 9000 система управління якістю виступає загальноприйнятим механізмом безпеки, який може забезпечити високу якість процесів, робіт і послуг. Прийняття загальноприйнятих стандартів і дотримання їх дозволяє вільно переміщати товари з різних країн на міжнародних ринках без витрат часу на процедури сертифікації та стандартизації в кожній країні. Щоб створити таку свободу, коли мова заходить про продаж продукції, існує понад 400 міжнародних

організацій, які регулюють процеси стандартизації та сертифікації по всьому світу. Тому впровадження такої системи управління якістю має бути стратегічним рішенням для вашої компанії чи організації.

Актуальні проблеми управління сертифікацією, впровадження та формування систем якості на підприємстві розглядалися в працях Аранчій С. В., Бабич Н. О., Гринчуцька С. В., Доманцевич Н. І., Ентоні М., Кириченко Л. С., Кросбі Ф., Лебединець В. О., Маренич М. М., Марюха Н. С., Самойленко А. А., Тарасюк Г. М. та ін. Проте, у зв'язку із проголошенням Україною проєвропейського вектору розвитку, це питання вимагає подальших досліджень.

Об'єкт дослідження є сертифікація продукції у контексті управління якістю на підприємстві.

Предметом виступають теоретико-методологічні засади управління сертифікацією продукції та вимоги до такої продукції на ринках.

Метою даної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів ефективного управління сертифікацією продукції як інструменту управління якістю на підприємстві.

Досягнення поставленої мети можливе через виконання таких **завдань**:

- визначити сутність та зміст сертифікації;
- дослідити сертифікацію як інструмент управління якістю та безпечністю продукції на підприємстві;
- охарактеризувати механізм впровадження систем управління якістю на підприємствах України;
- навести коротку характеристику діяльності ПрАТ «Монделіс Україна»;
- проаналізувати загальну ефективність діяльності досліджуваного підприємства;
- розкрити особливості сертифікації продукції в Європейському Союзі;
- надати пропозиції використання сертифікації продукції як інструменту удосконалення управління якістю на підприємстві.

Методи дослідження: порівняння, групування, темп зростання, відносне та абсолютне відхилення, аналіз, синтез, узагальнення, за допомогою котрих проведені

аналіз та систематизація літературних джерел, узагальнені теоретичні та практичні дані з проблеми дослідження.

Практична значущість результатів роботи полягає у дослідженні актуального стану сертифікації шоколадної продукції, що експортується, та розробці напрямів удосконалення управління сертифікацією, що допомагатиме зміцненню позицій вітчизняних виробників на міжнародних ринках, а також сформує більш сприятливі умови для підвищення конкурентоспроможності економіки держави в цілому.

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 12 таблиць і 17 рисунків. Список використаних джерел включає 55 найменувань.

РОЗДІЛ 1

СЕРТИФІКАЦІЯ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ

1.1 Сутність та зміст сертифікації

Без відповідних механізмів неможливо покращити та контролювати якість продукції певних соціальних систем. Одним із них є механізм державного контролю стандартизації та сертифікації продукції. Сертифікація міцно пов'язана зі стандартизацією. Ідея загального підходу до сертифікації відома давно. Це можуть бути: приміром, знаки на продукції у вигляді характеристики; бесіда продавця про якість товару. Термін «сертифікація» можна пояснити як гарантію споживачеві того, що товар відповідає певним вимогам і має певну якість.

За кордоном безпека продукції для людей та довкілля обов'язково повинна підтверджуватись сертифікацією, незважаючи на значні витрати, виробник змушений пройти сертифікацію, щоб уникнути збитків при реалізації свого товару та мати доступ до ринку збуту. І ці втрати суттєві: за даними торгово-промислової палати, вони складають 25% продажів. А іноді значення вищі. Приміром, завод продавав бурильні труби до 500 \$ за тонну до сертифікації та від 800 до 1500 \$ за тонну після сертифікації, в залежності від типорозміру [3, с. 61].

Системи сертифікації продукції та акредитації випробувальних центрів та лабораторій є частиною діяльності, пов'язаної із технічними регламентами.

Сертифікація – це всесвітньо визнаний метод незалежної оцінки відповідності продукції, процесів та послуг визначеним вимогам. Для переконання, що послуга «надається належним чином», вам потрібно знати, яким саме вимогам вона має відповідати та як цю відповідність засвідчити. Загальноприйнятий спосіб такого засвідчення це сертифікація відповідності [44].

Сертифікація – це серія дій і процедур, які виконуються для підтвердження того, що послуга чи продукт відповідають деяким стандартам або специфікаціям.

У своїх наукових працях визначення сертифікації давали різні науковці та дослідники. Розглянемо найпоширеніші твердження, що розкривають суть поняття «сертифікація» (табл. 1.1)

Таблиця 1.1 – Визначення поняття «сертифікація»

Автор	Визначення
Тарасова В. В. [49, с. 120]	підтвердження відповідності якісних властивостей тому рівню, котрий вимагається стандартами якості
Загородній А. С. [21, с. 679]	процедура, відповідно до якої уповноваженим органом документально засвідчується відповідність продукції, систем якості, фахівців, систем управління законодавчо встановленим вимогам
Зайчук О. В. [47, с. 299]	комплекс дій, здійснюючи котрі уповноваженим державним органом перевіряється та засвідчується відповідність будь-якої продукції вимогам нормативних документів
Коренець, Ю. М. [27, с. 16]	процедура, за допомогою котрої третьою стороною письмово посвідчується, що послуга чи продукція відповідає установленим вимогам
Драбаніч А. В. [15, с. 77]	признаний в світі засіб незалежних оцінок відповідності продукції, послуг та процесів встановленим вимогам
Кравцова Т. М. [31, с. 47]	робота по підтвердженню відповідності продукції установленим вимогам
Щербина В. С. [55, с. 37]	підтвердження відповідності якості послуг та продукції вимогам стандартів, що встановлюються з метою запобігання наданню послуг та реалізації продукції, що створює загрозу життю, здоров'ю та майну громадян та довкілля, допомога споживачу у виборі продукції, формування умов для участі підприємства у міжнародному науково-технічному, економічному співробітництві та торгівлі
Шаповал М. І. [54, с. 79]	один з найвагоміших механізмів керування якістю продукції, котрий виходячи із об'єктивної оцінки третьої сторони може аргументувати споживачеві не тільки її якість та придатність, а й конкурентоздатність, екологічність та безпеку
Лосюк Л. В. [32, с. 2]	дія, що за допомогою сертифіката або знаку підтверджує відповідність виробів технічним умовам, вимогам чи певним стандартам

Дослідивши різноманітні підходи до розуміння поняття «сертифікація», сформулюємо основні принципи сертифікації продукції як інструменту підвищення конкурентоспроможності підприємства (рис. 1.1).

Рисунок 1.1. Конститутивні властивості сертифікації продукції як засобу забезпечення конкурентоспроможності підприємства

У світлі вищевикладеного різні учасники процесу сертифікації по-різному розуміють цю концепцію. Керівництво компанії вважає, що це процедура документального підтвердження відповідності продукції або процесів на основі існуючих систем якості, яка здійснюється визнаним органом сертифікації в установленому порядку та відповідно до вимог, встановлених законодавством, для запобігання надзвичайним ситуаціям, які становлять загрозу життю, майну або здоров'ю громадян та навколишньому середовищу техногенного характеру. При цьому під сертифікацією орган сертифікації розуміє випробування та експертизу властивостей і послуг, процесів, якостей продукції, і сертифікацію виробництва на підприємствами, котрі випускають продукцію, здійснюють роботи, надають послуги, виконують технологічні процеси [45, с. 101].

Застосування сертифікації формує передумови для вдалого вирішення ряду важливих соціально-економічних завдань та проблем. Це декларація безпеки товару чи послуги для життя та здоров'я людей, їх майна та довкілля.

Системою сертифікації називають систему із власними процедурами, правилами та управлінням для визначення відповідності сертифікації.

Існують різні форми сертифікації, тому вони є предметом спеціальних досліджень задля формування реальних шляхів гармонізації систем сертифікації та розвитку міжнародного співробітництва у цій сфері.

Предметом сертифікації є якість продукції, послуг, процесів та систем якості.

Суб'єктом сертифікації є продукт, послуга, процес, організація, система, лабораторія, підприємство.

Метою сертифікації є недопущення реалізації продукції, яка становить загрозу для довкілля, здоров'я, життя та майна громадян. Підтримка споживачів щодо грамотного вибору продукції; формування умов задля участі суб'єктів господарювання у міжнародній торгівлі та науково-технічному, міжнародному економічному співробітництві [22, с. 23].

Завданням сертифікації є: технічний нагляд та контроль за виготовленням сертифікованої продукції; огляд нормативної документації на сертифіковану

продукцію; акредитація та сертифікація органів із сертифікації систем якості та продукції; визнання іноземних сертифікатів.

Значення сертифікації: сертифікація як основний механізм управління якістю; сертифікація виступає гарантією відповідності продукції вимогам екологічної чистоти; сертифікація виступає гарантією безпечності продукції для людей та довкілля; сертифікація зумовлює зростання конкурентоспроможності продукції.

Назаренко В. І., стверджує, що в Україні сертифікація поділяється на добровільну та обов'язкову. Незважаючи на форму власності, органи сертифікації здійснюють обов'язкову сертифікацію відповідності вимогам нормативної документації тільки у державних системах сертифікації. У будь-якому разі обов'язкова сертифікація має передбачати випробування та перевірку продукції для визначення її властивостей, а також державний технічний нагляд за сертифікованим товаром [28, с. 55].

Акредитовані випробувальні центри (лабораторії) повинні проводити випробування задля обов'язкової сертифікації за методиками, установленими відповідними нормативними документами, а якщо такі документи відсутні – за методиками, установленими органом із сертифікації чи органом із сертифікації, що здійснює його функції. Інші акредитовані випробувальні лабораторії (центри) не вимагають результатів випробувань, здійснених визначеними лабораторіями (центрами).

У рамках сертифікації, у випадку позитивного рішення органу сертифікації, заявник отримує сертифікацію та право маркування продукції спеціальним знаком відповідності.

Тарасова В.В. під сертифікатом відповідності розуміє документ, що виданий відповідно до правил системи сертифікації, про відповідність конкретного технологічного процесу, продукції чи послуги вимогам, встановленим стандартами або іншою нормативною документацією, що встановлюють вимоги до них [49, с. 12].

Сертифікація включає наступні основні етапи:

- сертифікація виробництва продукції;

- сертифікація системи якості продукції;
- тестування продукції задля подальшої сертифікації;
- технічний нагляд за виробництвом продукції.

Сертифікація регулюється ДСТУ 3413 та здійснюється за однією із 6 схем (модулів), наведених у таблиці. А.1 (Додаток А).

За певними ознаками, науковці, класифікуючи сертифікацію, виділяють кілька її видів (рис 1.2)

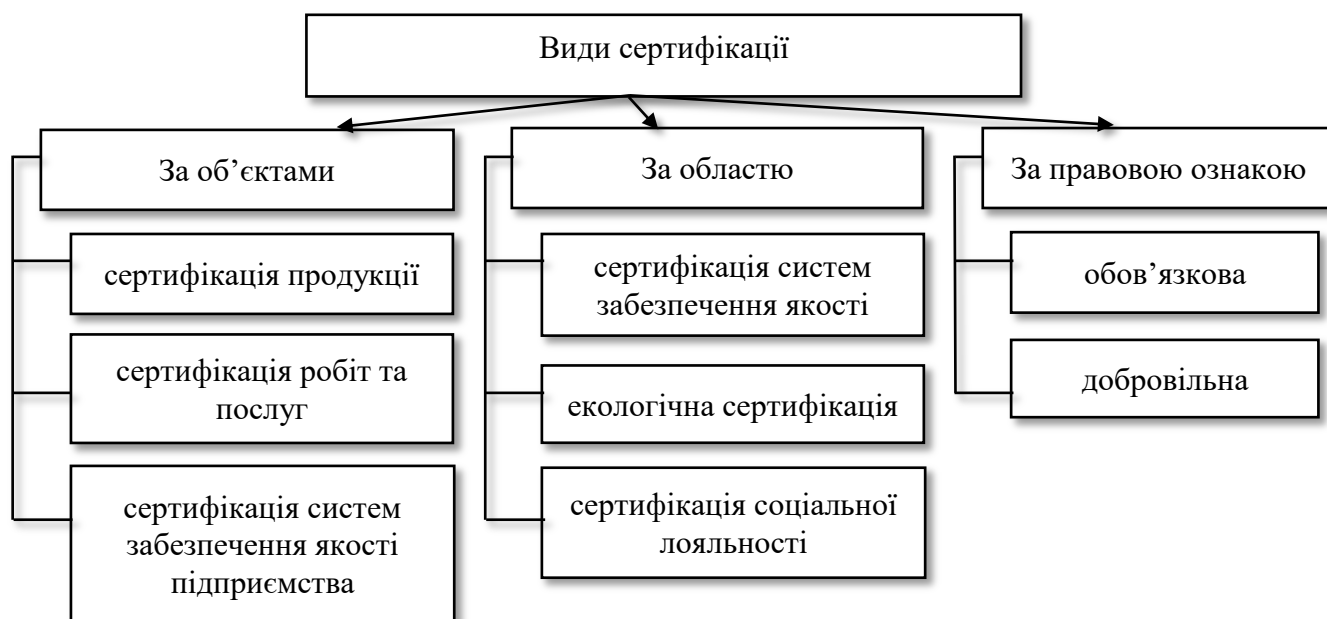

Рисунок 1.2. Види сертифікації [41, с. 84]

Засоби та методи сертифікації відображено на рис. 1.3, 1.4

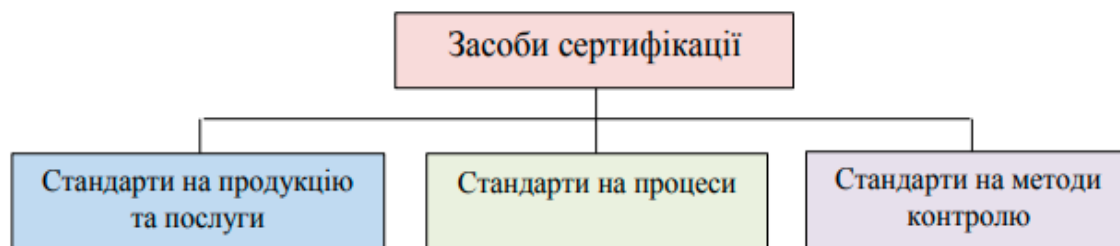

Рисунок 1.2 – Засоби сертифікації [30, с. 57]

Сертифікація реалізується ґрунтуючись на Законах України «Про стандартизацію», «Про захист прав споживачів», «Про сертифікацію продукції та послуг» та ін. Список продукції, котра підлягає сертифікації устанавлюється

кожною державою на базі національних законів про охорону довкілля та безпечність продукції.

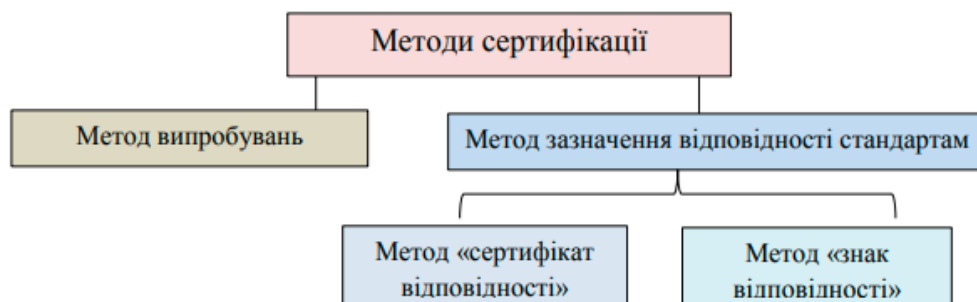

Рисунок 1.3 – Методи сертифікації [24, с. 127]

Підводячи підсумок наданим визначенням, можемо підсумувати, що сертифікація – це ефективний метод підвищення конкурентоспроможності компанії, котрий широко використовується світовою практикою та проводиться (на базі дослідження продукції у спеціалізованих центрах або лабораторіях) для забезпечення захисту прав споживачів, надаючи їм достовірну та надійну, неупереджену інформацію про характеристики, властивості та відповідність стандартам.

1.2 Сертифікація як інструмент управління якістю та безпечністю продукції на підприємстві

Система сертифікації продукції тепер не є негативною частиною технічного нагляду. Найважливішим завданням стандартизації можемо назвати формування якісної продукції в масовому виробництві. Отже, сертифікація є однією із головних частинок системи управління якістю, в котрій оцінюється відповідність продукції визначеним вимогам і в котрій допускається видача сертифікаційного документу. Сертифікація покликана вберегти внутрішній ринок від непридатної продукції. Саме питання безпеки, здоров'я та захисту довкілля, змушують законодавців встановлювати обов'язкові найменші вимоги до властивостей продукції на ринку [27, с. 21].

Варто відзначити, що сертифікація продукції є не лише вагомим та необхідним знаряддям управління якістю продукції, а й передумовою її підвищення.

Окрім того, сертифікат відповідності гарантує безпеку споживача, екологічність та дотримання усіх вимог щодо подальшої експлуатації товару та виявлення дефектів.

Глебова А.О. зазначає, що нині сертифікація продукції виступає одним із найвагоміших механізмів управління якістю продукції, котрий на основі об'єктивної сторонньої оцінки може надати споживачеві не лише підтвердження її придатності та якості, а й безпеки, екологічності та конкурентоспроможності [11].

Важливо звернути увагу на функціональні аспекти сертифікації, які можуть мати вплив на управління якістю продукції українських компаній (рис. 1.4).

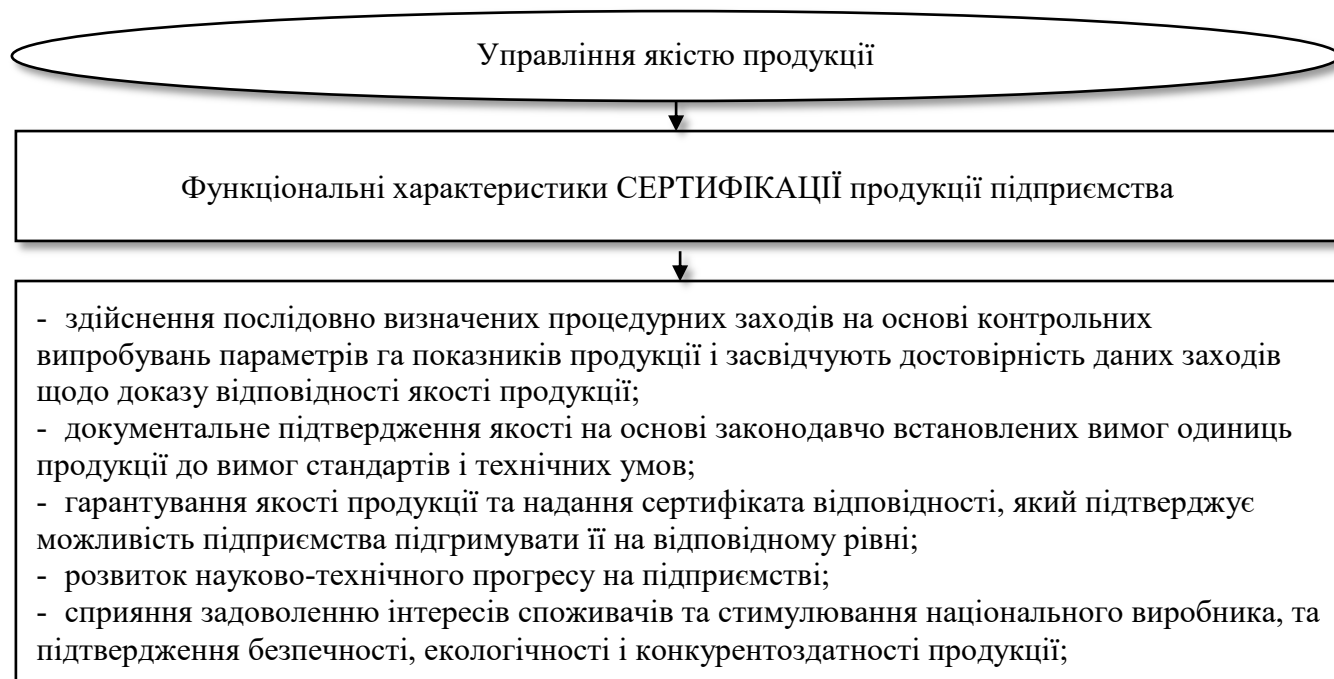

Рисунок 1.4. Функціональні характеристики сертифікації в управлінні якістю продукції підприємства [36, с. 19]

Для українських компаній у галузі управління якістю продукції сертифікація є ваговитим інструментом її вдосконалення, сприяючи захисту українського виробника та, у разі надходження іноземних товарів на внутрішні ринки, запобіганню неякісного та небезпечного товару.

Виходячи із наведених вище досліджень, можна зазначити, що стандартизація та сертифікація продукції є не лише необхідним та вагомим знаряддям управління якістю продукції, а й передумовою її покращення (рис. 1.5).

Згідно з рисунком 1.5 сертифікація та стандартизація тісно пов'язані через прямий зв'язок, що означає, що сертифікація може доповнювати стандартизацію, а сертифікація не може існувати незалежно без стандартизації. Отже, саме поєднання та взаємозалежність цих двох процесів може сформулювати умови, котрі впливають на управління якістю продукції компанії та направлені на її покращення.

Рисунок 1.5. Роль та місце стандартизації та сертифікації в управлінні якістю продукції підприємства [33, с. 26]

Система сертифікації та стандартизації є одним із ключових чинників, що впливають на побудову експортного потенціалу українських компаній. Причиною відносно низького експорту компаній на міжнародні ринки є низька конкурентоспроможність продукції через невідповідність сертифікату в українському форматі встановленим нормам світового ринку [54, с. 91].

Серед переваг запровадження системи сертифікації слід виділити наступні:

- зростання якості послуг та продукції та задоволеності споживачів;
- розширення кола клієнтів та ринків збуту, одержання можливості співпраці із міжнародними партнерами (при укладанні договорів на постачання продукції більші партнери вимагають наявності системи сертифікації якості та управління безпекою);
- зростання результативності виробництва (системою менеджменту передбачається попередження, а не виправлення браку на останньому етапі виробництва і, як підсумок, зниження відсотку браку);
- підняття ринкової вартості компанії (іноземні реєстратори твердять, що сертифікуючи систему, що відповідає за рівень якості компанії, ринкова вартість організації зростає на 10%);

- поліпшення фінансових результатів за рахунок зменшення: процесів або матеріальних збоїв і втрат часу; дефектів товару, витрат на гарантійне відшкодування; втрачених ринків та споживачів;
- зміцнення ділової репутації компанії та підвищення її конкурентоспроможності в очах інвесторів, споживачів та клієнтів;
- отримання різного роду переваг в кредитуванні та в торгах;
- змога використання в рекламних цілях сертифікату;
- виразний розподіл повноважень та відповідальності у відділі та в компанії в цілому [48, с. 34].

Сертифікація відіграє ключову роль у захисті споживачів від потрапляння на український ринок недоброякісних та небезпечних товарів. Оскільки наразі обов'язковій сертифікації підлягають 34 види продукції, то сертифікація є надійною формою підтвердження відповідності продукції, що створює загрозу життю, здоров'ю та майну громадян. Сертифікацію здійснюють близько 140 підприємств, акредитованих у системі УкрСЕПРО, та 600 випробувальних лабораторій. Законом України «Про захист прав споживачів» заборонено реалізацію товарів (особливо імпортних), котрі підлягають обов'язковій сертифікації, проте не марковані знаком відповідності в установленому порядку. Застосування знаків відповідності регулюється законодавчо адміністративно-територіальними органами, котрі мають спеціальні технічні засоби для ідентифікації знаку відповідності.

Топольник В.Г., зауважує, що кожна система сертифікації має власні процедури, правила та положення, котрі призначені для забезпечення автентичності сертифіката та охоплюють усі аспекти виробництва, контролю та забезпечення якості продукції. Інакше кажучи: сертифікатом підтверджується відповідність продукції підприємства установленим метрологічним, технологічним, правовим та нормативно-технічним вимогам [51, с. 39].

Погоджуємось з думкою Кириченко Л.С., що сертифікат гарантує:

- 1) щоб технологічний процес виробництва продукції витримувався в установлених межах, а матеріали відповідали встановленим вимогам;

2) засоби вимірювань і вимірювальні прилади в повній мірі відповідають установленим вимогам та метрологічним характеристикам, що забезпечує достовірність всіх вимірювань та дослідження якості продукції на усіх етапах їх виробництва;

3) відповідність продукції визначеним нормативно-технічним документам (нормам чи технічним умовам);

4) всі вимоги та норми, зазначені у технічних умовах або стандарті, на виробництві забезпечуються та перевіряються стандартними методами контролю якості [25, с. 42].

З 2014 року в Україні створено ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості», правила та принципи якого побудовані відповідно до міжнародних принципів і діяльність якого регулюється національними нормативними документами. До правових площин сертифікації відноситься питання розподілу відповідальності за дотримання процедурних правил системи сертифікації на відрізок порядку засвідчування та запевнення органів і служб, котрі контролюють сертифікацію та проводять дослідження та контроль якості продукції в процесі виготовлення, транспортування та приймання.

Сьогодні сертифікація стає важливим механізмом управління якістю, котрий дозволяє неупереджено оцінити бізнес-процеси та продукцію, надати споживачеві підтвердження їх безпеки, контролювати дотримання вимог екологічної чистоти та підвищувати конкурентоспроможність компанії [29, с. 140].

Управління якістю, сертифікація та стандартизація є взаємопов'язаними та доповнюючими процесами в бізнес-процесах компанії. Приміром, стандартизацією розкриваються загальні стандарти та загальні вимоги до якості послуг чи продукції, тоді як сертифікацією використовуються ці стандарти як відправна точка для оцінки та підтвердження відповідності послуг чи продукції встановленим вимогам. Згодом управління якістю формує систему контролю та внутрішнього вдосконалення, котра сприяє допомозі в досягненні та підтримці високої якості продукції та відповідності установленим стандартам. Інтегруючи ці процеси, компанії можуть не лише

задовольнити вимоги ринку, але й досягти найкращих результатів щодо результативності виробництва, задоволення потреб споживача та витрат.

Ключовим завданням стандартизації є формування систематичності нормативно-технічних документів для встановлення підвищених вимог до продукції, що виготовляється для експорту, потреб населення та контролю за правильним використанням цих документів [10, с. 57].

На стадії планування (або проектування) з використанням стандартизації :

- формується єдина система показників якості продукції, котра залежить від призначення продукції в умовах експлуатації;
- на базі комплексу стандартів щодо якісних властивостей устанавлюються норми щодо безпеки сировини, із якої вже виготовляється продукція та готова продукція, із врахуванням інтересів споживачів та виробників;
- встановлювати вимоги, стандарти та методи проектування продукції для забезпечення найкращої якості та виключення необґрунтованої різноманітності типів, типорозмірів й марок;
- гарантується високий рівень стандартизації виробництва, автоматизації та механізації виробничих процесів.

На етапі виробництва корпоративні стандарти враховують види і характеристики продукції, що випускається, організаційно-технічний рівень підприємств, якості виконавців. Встановлюються чіткі вимоги до оцінки й методів та засобів контролю якості продукції. Що надає змогу забезпечити ритмічність виробництва та зменшити втрати через брак [5, с. 171].

На стадії розповсюдження та реалізації стандартизація направлена на встановлення кращих вимог до порядку та умов пакування, консервування, транспортування та зберігання, реалізації та зберігання продукції та її якості у сховищах, складах і базах, у транспортних компаніях, торговельних та збутових організаціях.

На етапах споживання та експлуатації стандартизацією встановлюються однакові вимоги до ремонту продукції та технічного обслуговування (у т.ч.

гарантійної), до аналізу та збору інформації про якість продукції у процесі експлуатації та правила її утилізації [15, с. 77].

У багатьох випадках перед подачею заявки на сертифікацію виробник надсилає продукт до випробувальної лабораторії. Коли продукт, котрий підлягає сертифікації, надходить до випробувальної лабораторії, він перевіряється згідно з внутрішніми процедурами та методами лабораторії, як зазначено в стандартах випробувань, визначених у програмі сертифікації. Потім дані, систематизовані випробувальною лабораторією, передаються сертифікатору або безпосередньо виробнику продукту.

Продукти часто вимагають періодичної сертифікації, також званої як моніторинг. Ця вимога зазвичай визначається в межах програми сертифікації, для котрої сертифіковано продукт. Для збереження свого статусу, органи влади можуть потребувати від постачальника продукції проведення певних заходів моніторингу, таких як: вилучення зразків продукції із ринків задля тестування. Іншими прикладами діяльності із нагляду можуть бути несподівані інспекції виробничого об'єкта, моніторинг процесу виробництва та тестування або просто надсилання документації від постачальника до сертифікатора продукції, щоб переконатися, що сертифікована продукція не була змінена. Іншими причинами для сертифікації можуть стати скарги щодо функціональності продукту, вимоги його вилучення із ринків, а також закінчення строку дії первинної сертифікації.

Отже, поєднання типів підходів, за котрих здійснюється сертифікація відповідності стандартам та управління якістю на засадах відповідності цим стандартам за допомогою їх обов'язкової сертифікації (рис. 1.6), створює надійну основу для успіху компанії у нинішніх умовах глобального бізнес-середовища.

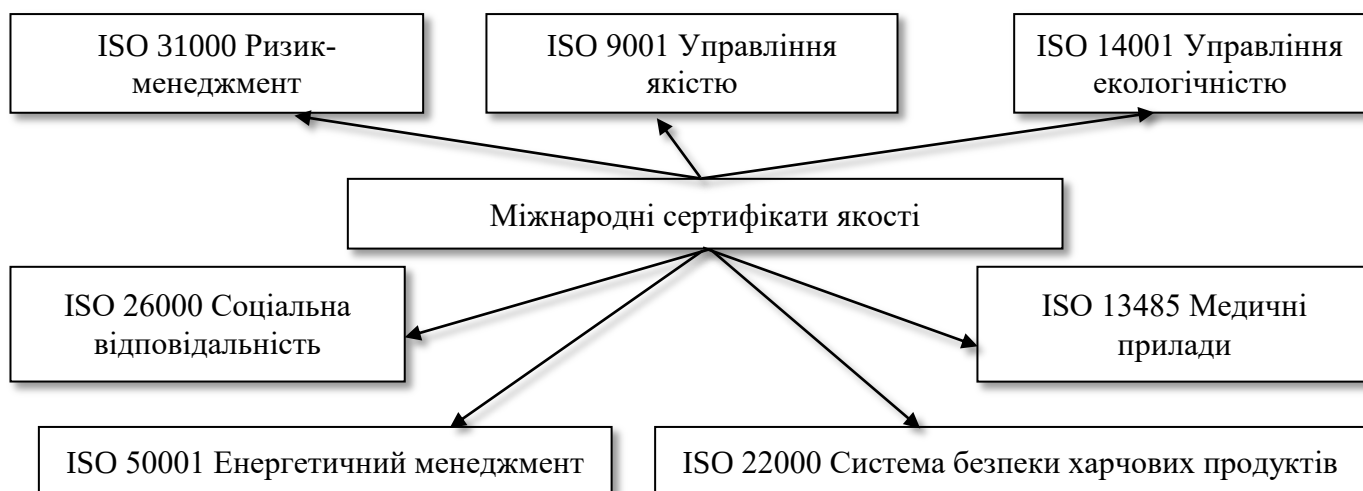

Рисунок. 1.6. Міжнародні стандарти сертифікатів якості, котрі використовуються в процесі управління якістю продукції підприємства [21, с. 77]

Отже, стандартизація має дієвий вплив на загальне полегшення процесу сертифікації, створюючи єдиний набір вимог та стандартів до якості, визнаних на національному та на світовому ринках. У той же час, за присутності стандартів, котрі широко прийняті та дотримуються в усіх галузях, органи сертифікації можуть використовувати дані стандарти як основу для оцінювання відповідності послуг чи продукції встановленим вимогам. Це прискорює та полегшує сам процес сертифікації, адже зменшує необхідність формулювання та неоднорідність індивідуальних критеріїв для кожної послуги чи продукту. Окрім того, стандартизація сприяє зменшенню витрат на сертифікацію, оскільки дозволяє органам сертифікації працювати ефективніше та використовувати загальноприйняті стандарти як відправну точку. Такий підхід не тільки спрощує та оптимізує процес сертифікації, проте і запобігає можливим коливанням у системі управління якістю, допомагаючи швидкому виведенню продукції на ринок та підвищенню загального рівня безпеки та якості товарів чи послуг [34, с. 52].

Тому можемо засвідчувати, що дієвість управління якістю можна підвищити шляхом широкого використання сертифікації та стандартизації продукції за рахунок кількох ключових аспектів. Перш за все, стандартизацією встановлюються єдині вимоги та норми до якості, дозволяючи компаніям формулювати для усіх внутрішніх процедур та процесів, єдині вимоги до якості, що спрощує комунікацію з керівництвом і розуміння вимог керівниками. Це допомагає уніфікувати виробничі підходи та методи, роблячи процес управління якістю доволі ефективним та послідовним.

По-друге, за допомогою сертифікації можна отримати підтвердження про відповідність послуг або продукції установленим стандартам та вимогам. Цей процес формує об'єктивну, зовнішню реакцію на якість і допомагає компаніям переглядати свої процеси та системи відповідно до визначених стандартів. У результаті

управління якістю більше зосереджується на конкретних покращеннях і коригуваннях, а не на внутрішніх оцінках, котрі можуть бути суб'єктивними за своєю природою.

По-третє, використання стандартів та сертифікація допомагає компаніям впроваджувати належні ефективні методи та практики управління якістю, позаяк стандарти нерідко містять рекомендації та вимоги щодо впровадження найкращих процесів у виробничій сфері. Це сприяє скороченню витрат, підвищенню загальної продуктивності бізнесу та зменшенню впливу ринкових загроз та ризиків.

В цілому бачимо, що сертифікація та стандартизація разом формують специфічну систему, котра дає змогу підприємствам на основі показників та об'єктивних норм підвищувати якість продукції та результативність виробничих процесів, що сприяє їх конкурентній перевазі на ринку.

1.3 Впровадження систем управління якістю на підприємствах України

Нині в умовах ринкових відносин виробник сам повинен забезпечити і гарантувати якість продукції. Якщо виробник не в змозі забезпечити цільовий ринок якісним продуктом, він гине. Весь світ зараз стурбований проблемою забезпечення якості. Його методологічною основою є так званий «алгоритм якості».

Саранча Г.А. стверджує, що на якість продукції має вплив вагома кількість чинників, котрі діють незалежно та у взаємозв'язку один з одним, на окремих стадіях життєвого циклу продукції та на кількох інших етапах. Всі чинники можна розділити на чинники, що безпосередньо впливають на якість, і чинники, що сприяють якості. До першої групи відноситься якість виготовлення продукції, тобто всього технологічного процесу. До мотиваційних чинників відноситься економічна доцільність продукту [43, с. 92].

Якість – важливий інструмент у битві за ринок збуту. Якраз якістю забезпечується конкурентоспроможність продукції. Вона включає технічний рівень продукції та переваги продукту для споживачів через соціальні, функціональні, естетичні, екологічні та ергономічні властивості. Разом з цим конкурентоспроможність визначається повнотою вартісних та якісних властивостей

товару, що може втамувати потреби споживачів, а також витратами на споживання та купівлю відповідного товару. Звичайно, зростання якості пов'язане із витратами. Однак вони платять за себе через отриманий прибуток. Дослідження, проведені в кількох державах, показали, що до 60% часу можна витрачати на виправлення недоліків у компаніях, котрі не приділяють особливої уваги якості.

У таблиці 1.2 наведено порівняльну характеристику підходів до управління якістю продукції на підприємстві.

Питання якості є найголовнішим фактором зростання рівня життя, екологічної, соціальної та економічної безпеки та найважливішим інструментом конкуренції. Основною умовою зростання конкурентоспроможності продукції у процесі виходу на зовнішній ринок є впровадження системи управління якістю на основах міжнародних стандартів серії ISO 9000 та забезпечення відповідної якості продукції. Перевагу мають компанії, котрі маючи діючу систему управління якістю застосовують її для вдосконалення своїх бізнес-процесів, оскільки запроваджені системи управління якістю дають можливість зробити економічну діяльність компанії більш ефективною.

Таблиця 1.2 – Порівняльна характеристика підходів до управління якістю продукції на підприємстві [46, с. 122]

Західний підхід	Східний підхід
Якість ґрунтується на прагненні до постійного скорочення ступеня витрат	Якість ґрунтується на низькому ступені дефектів
Головною метою є прибуток	Головною метою є якість
Якість – умова отримання прибутку	Прибуток – результат високої якості
Одержання згоди постачальника на виконання вимог до якості зі сторони споживача	Одержання згоди на вимоги споживачів до якості
Загальні ідеї на ділянці якості	Строга політика якості до усіх процесів

З одного боку, питання безпеки, охорони довкілля та охорони здоров'я змушують законодавця визначити відповідальність постачальників (продавців, виробників) за розміщення на ринку неякісної продукції; а з іншого боку – установити обов'язкові щонайменші вимоги до властивостей продукції, що розміщується на ринку. До першої належать правові акти, такі як, приміром, прийнятий в Україні Закон «Про захист прав споживачів» або прийнятий у державах

Європейського співтовариства Закон про відповідальність за продукцію. У 1993 році Європейським Союзом була прийнята Директива 93/43 ЕЕС «Про гігієну харчових продуктів», котрою передбачається неухильне використання систем НАССР у виробництві усіх харчових продуктів. Наразі в Україні діють два стандарти, котрими регламентується побудову систем безпеки харчових продуктів: ДСТУ ISO 22000:2007 та ДСТУ 4161-2003. Обидва засновані на положеннях НАССР. За показниками міжнародної організації зі стандартизації ISO, більше 14 000 компаній у всьому світі впровадили цю систему. З серією стандартів ISO 9000 було створено уніфікований, визнаний у всьому світі підхід до договірних положень та умов для оцінки систем якості, водночас регулюючи відносини між споживачами та виробниками продукції [50, с. 88].

Основною метою систем якості, сформованих на базі стандартів серії ISO 9000, є забезпечення якості продукції, необхідної клієнтам, і надання доказів можливостей компанії. У стандартах серії ISO 9000 мета економічної ефективності дуже слабка, і бракує лише пунктуальності доставки. Однак незважаючи на те, що системою не вирішуються всі проблеми, необхідні для забезпечення конкурентоспроможності, система швидко зростає в популярності і сьогодні займає міцне місце у ринкових механізмах. У даний час, найбільше в умовах ринкових відносин, коли усім організаціям та підприємствам надано право самостійного виходу на зовнішній ринок, перед ними постає проблема оцінки надійності та якості своєї продукції. Міжнародний досвід показує, що сертифікація є ваговитим знаряддям забезпечення відповідності до вимог нормативно-технічної документації щодо якості продукції [55, с. 302].

Сертифікація продукції – це комплекс заходів (дій), що здійснюються задля підтвердження за допомогою сертифіката відповідності (документу) відповідності продукції встановленим стандартам або іншим нормативно-технічним документам. Багато іноземних компаній вкладають багато грошей і часу, щоб довести споживачам, що їх продукція високої якості. Тому, за даними іноземних джерел, витрати на ці роботи складають приблизно 1-2% від загальних витрат компаній-виробників.

В деяких ситуаціях витрати на проходження сертифікації навіть можна порівняти із витратами на здобуток самої якості. І це не випадково, адже сертифікація є досить ефективним способом розширення торговельно-економічних зв'язків держави, просування продукції підприємства на внутрішній та зовнішній ринки збуту та її закріплення на тривалий період. Усе це визначило широке застосування сертифікації. Сертифікація виникла через необхідність захисту внутрішнього ринку від продукції, що непридатна для вживання. Як наслідок, у багатьох випадках наявність у компанії сертифіката системи якості була однією з головних умов допуску до тендерів на участь у різних проектах.

Бичківський Р.В у своїх працях наголошує, що для успішного функціонування підприємств на нинішньому ринку використання системи якості, що відповідає стандартам серії ISO 9000, і сертифікації для цього може бути недостатньою, але необхідною умовою. Таким чином, в Україні вже є багато компаній, котрі впровадили стандарти серії ISO 9000 та сертифікували свої системи якості. Одна із найсерйозніших проблем, із якою зараз стикаються українські підприємства, – це побудова системи якості, що дає змогу випускати конкурентоспроможну продукцію. Система якості важлива при переговорах з іноземними замовниками, котрі вважають обов'язковою вимогою наявність у виробників системи якості та сертифікатів на цю систему, виданого авторитетним органом сертифікації. Споживач хоче бути впевненим, що якість продукції, яку поставляють, є стійкою та стабільною [6, с. 209].

У сучасних умовах у діючих компаніях на світовому ринку усе ширше впроваджується система «Total Quality Management» (TQM), котра є результатом симбіозу східної та західної концепцій управління якістю продукції. Ця загальна система управління, у котрій управління якістю, політика якості продукції, поліпшення якості та підтвердження відіграють важливу роль у системі управління підприємством через усі структури управління, а керівництво підприємства відіграє домінуючу роль у цьому рішенні. Складовими системи TQM є аналіз оцінки, планування та контроль якості продукції. TQM – це також управління цілями та вимогами.

Концепція Total Quality Management TQM – це сукупність методів, принципів, форм та способів управління якістю задля підняття ефективності та конкурентоспроможності компанії (рис. 1.7).

Рисунок 1.7. Загальна схема повного управління якістю [8, с. 19]

Концепція TQM в компанії, на нашу думку – це концепція, яка включає комплексне цілеспрямоване та злагоджене впровадження методів та систем управління якістю в усіх галузях, розпочинаючи від розробок та досліджень й закінчуючи післяпродажним обслуговуванням, за участю співробітників та керівництва усіх рівнів за умови розумного використання технічних можливостей.

Основні елементи контролю системи якості продукції наведено на рис. 1.8.

Рисунок 1.8. Основні елементи управління системи якості [12]

Досвід ефективного корпоративного управління показує, що система управління якістю виступає тим чинником, котрий дозволяє не лише продукувати конкурентоспроможність продукції, але й генерувати конкурентні переваги корпоративної системи управління та створювати умови для її сталого розвитку.

Якість послуг та продукції є основним чинником, що визначає конкурентоспроможність будь-якого підприємства (рис. 1.9).

Серед інших факторів – ціна товару, собівартість продукції за нормативний термін служби (використання) та якість обслуговування споживача робіт, товарів, послуг [7, с. 54]. Якість це найголовніша складова конкурентоспроможності робіт, товарів, продукції і послуг. Закордонний експерт із менеджменту Ашаолу Б. допускає, що конкурентоспроможність продукції на 70-80% залежить від якості [1].

Рисунок 1.9. Система і зміст показників якості продукції, товарів, робіт та послуг

Сертифікація є значущою частиною системи якості. Основне призначення сертифікату – захистити споживачів від потрапляння на споживчий ринок небезпечних, неякісних товарів. Вагомим економічним підсумком сертифікації є більш комплектне задоволення потреб споживача, скорочення споживання або собівартості продукції, збільшення обсягів продажу і, як результат, зростання прибутку виробника, а також економія витрат споживачів. Використання сертифікації формує передумови для вдалого вирішення низки важливих соціально-економічних завдань та проблем.

РОЗДІЛ 2

КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «МОНДЕЛІС УКРАЇНА»

2.1. Коротка характеристика діяльності ПрАТ «Монделіс Україна»

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» (ПрАТ «Монделіс Україна») це українське підприємство, що входить до групи компаній Mondelez International, – найпотужнішого в світі виробника цукерок та печива, шоколадної продукції, а ще другого найпотужнішого в світі виробника жувальної гумки. В складі «Монделіс Україна» функціонують: Тростянецька фабрика ПАТ «Монделіс Україна» та дочірнє підприємство ТОВ «Чіпси Люкс».

ПрАТ «Монделіс Україна» знаходиться за адресою: 42600 Сумська область, Охтирський район, м. Тростянець, вул. Набережна, буд. 28 а.

До 2014 року підприємство «Монделіс Україна» мало найменування «Крафт Фудз Україна». «Крафт Фудз Україна» було перейменовано та носить назву «Монделіс Україна». Починаючи з 2012 року підприємство стало елементом міжнародної корпорації Mondelez International, і перейменування – це чергова фаза змін, котрі переживає компанія. На початку лютого 2014 року завершилася державна реєстрація нового найменування в Україні [37].

Впродовж 2022 року українська економіка зазнала найвищих за усю історію незалежності пошкоджень, збитків та втрат, котрі їй завдала РФ у результаті повномасштабного вторгнення на українську територію 24 лютого 2022 року. Цей напад привів до різкого скорочення економічної активності в Україні. Із початком повномасштабного вторгнення третя частина підприємств зупинила свою діяльність. Причинами цього стали – тимчасова окупація регіонів та фізичні руйнування, високий рівень ризиків та невизначеності, розрив виробничих та логістичних зв'язків, вимушена масова міграція людей.

На сьогодні ПрАТ «Монделіс Україна» продовжує працювати в умовах воєнного стану. Війна з Росією залишається в 2024 році головним ризиком як для економіки України, так і для бізнесу ПрАТ «Монделіс Україна», й чинитиме тиск на активність бізнесу та його настрої. Разом з тим керівництво компанії слідкує за

станом розвитку поточної обстановки та вживає заходів для скорочення будь-яких негативних наслідків, наскільки це можливо.

На ПрАТ «Монделіс Україна» виробляють за міжнародними стандартами якості продукти під такими розповсюдженими брендами, як: Jacobs, Cart Noire, Корона, Tuc, Milka, Барні, belVita Добрий ранок. Схематично бренди під котрими підприємством вимовляється продукція в Україні наведено на рис. 2.1.

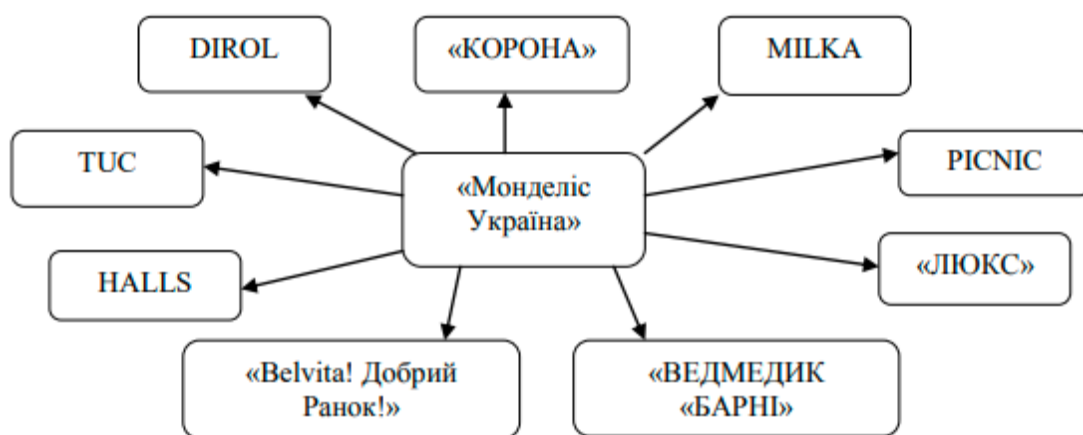

Рисунок 2.1 – Бренди ПрАТ «Монделіс Україна»

ПрАТ «Монделіс Україна» – найпотужніше в Україні підприємство, котрим реалізовується повний цикл переробки какао бобів. За даними Держслужби статистики та внутрішніми даними компаніїдесь близько 75% какао бобів, котрі імпортуються до України, проходять процес переробки саме на Тростянецькій фабриці. У далекому 1974 році кондитерська фабрика була введена в експлуатацію та випускала шоколадну продукцію. Із 2005 року, окрім виробництва шоколадних виробів, на фабриці функціонує цех із фасування кави Jacobs, а в 2011 році на території фабрики було збудовано та запущено в роботу цех із виготовлення печива [37].

За час роботи в складі компанії «Монделіс Україна» в розвиток компанії було інвестовано десятки мільйонів доларів. Зараз на підприємстві діють 27 виробничих ліній, котрими виробляється більше 190 одиниць продукції. Об'єми виробництва компанії із 1996 року зросли в шість разів й зараз становлять майже 60 тисяч тон на рік. Продукція, що виробляється ПрАТ «Монделіс Україна» продається як на

внутрішньому ринку, так і експортується до держав Центральної Азії та Східної Європи.

ПрАТ «Монделіс Україна» функціонує за міжнародними стандартами ISO ISO 14001:2004, 9001:2008, OHSAS 18001:2007, ISO 22000-2005, BSI PAS 220:2008.

На підприємстві використовують лінійно-функціональну структуру управління, процес діяльності за котрої здійснюється ієрархічно за функціями. Схематично організаційну структуру управління на ПрАТ «Монделіс Україна» зображено на рис. 2.2.

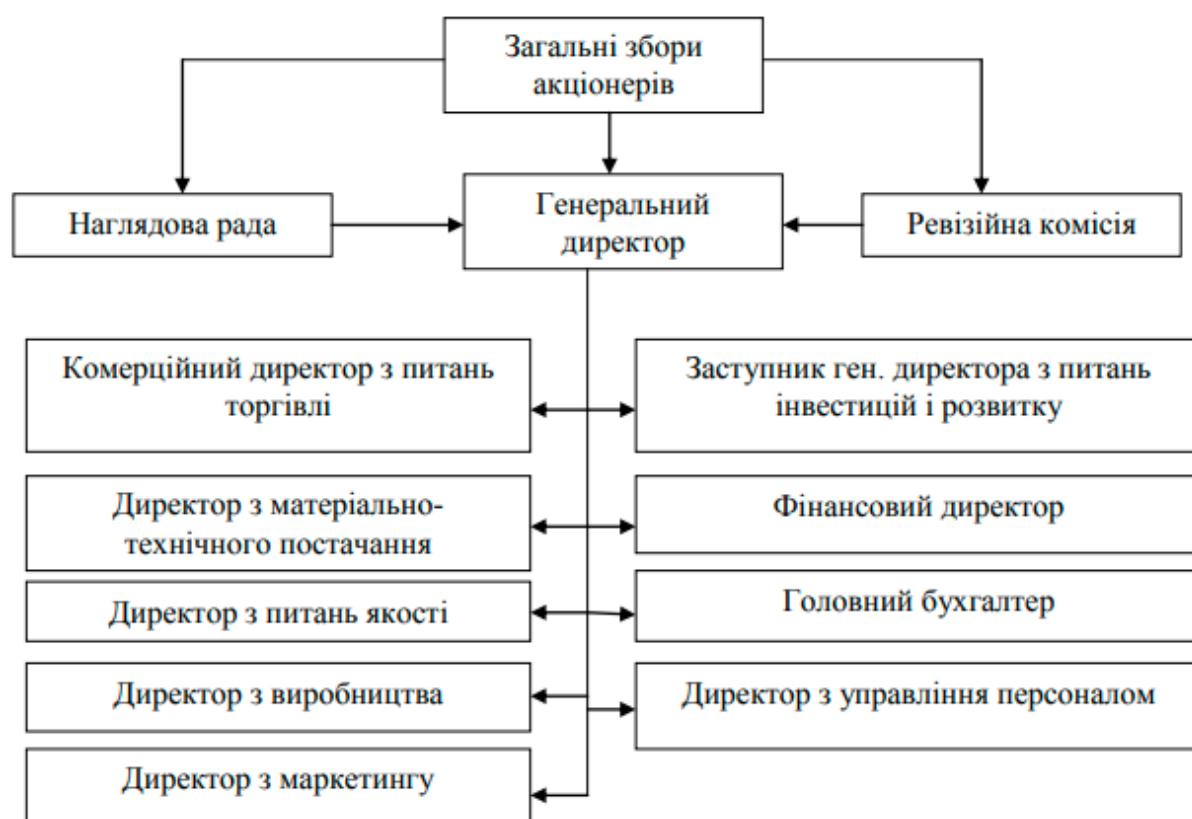

Рисунок 2.2 – Організаційна структура управління на ПрАТ «Монделіс Україна» [37]

Генеральним директором реалізується процес керування підприємством та вирішуються усі запитання виробничо-господарського напрямлення. У підпорядкуванні генерального директора перебувають: директор із матеріально-технічного постачання; директор із маркетингу; комерційний директор із питань торгівлі; директор з питань якості; фінансовий директор; директор із виробництва;

директор по персоналу; головний бухгалтер; заступник директора з питань розвитку та інвестицій.

ПрАТ «Монделіс Україна» пропонує споживачу якісні та смачні продукти, інвестуючи в українську економіку та місцеві громади. Більше 200 млн. доларів компанією вкладено у побудову бізнесу та розвитку чотирьох успішних виробництв у Київській та Сумській областях. За період роботи в Україні компанією «Монделіс Україна» сплачено до державного бюджету податків понад 1,9 млрд. грн. «Монделіс Україна» є лідером ринку у категоріях шоколадних виробів, кави, солоних снєків й печива й посідає упевнене друге місце у категорії жувальної гумки.

Зараз виготовлення кондитерської продукції являється однією із найрозвинутіших областей української харчової промисловості. Загальний об'єм виробництва становить приблизно 3% ВВП держави. В Україні ринок кондитерських виробів є висококонцентрованим. Більше 65% його поділено між п'ятьма компаніями: ПАТ «ВО «КОНТИ», Корпорація «Рошен», Корпорація «Бісквіт-Шоколад», ПАТ «АВК» та ПАТ «Житомирські ласощі». Дрібні підприємства не намагаються конкурувати із великими компаніями та намагаються займати вільні ніші в регіонах, їх частка складає 35%. [37]

Варто зауважити, що українська кондитерська галузь є доволі залежною від експорту. Усі підприємства-виробники активно експортують продукцію (близько 40% продукції) до 44 держав світу.

Головну частку у структурі експорту держави (94%) посідають країни СНД. Задля диверсифікації ризиків, котрі з'являються при внесенні змін до законодавства держав, до котрих експортується продукція, деякі українські компанії розгортають власні виробництва за кордоном. За оцінками експертів, в наступні два-три роки варто очікувати щорічний приріст ринку кондитерських виробів на 3-5% в натуральному вираженні.

2.2. Аналіз загальної ефективності діяльності підприємства

На сьогодні Україна працює в умовах воєнного стану, викликаного повномасштабним вторгненням РФ на територію України 24 лютого 2022 року.

Ясна річ, що економічне, політичне і соціальне середовище, у якому працює сьогодні ПрАТ «Монделіс Україна», зазнали суттєвих змін, що відповідно значно вплинуло на всі аспекти її операційної діяльності. Повне розуміння поточної ситуації, прийняття будь-яких економічних рішень на основі консолідованої фінансової звітності та прогнозування діяльності та результатів ПрАТ «Монделіс Україна» потребує врахування впливу сьогоднішніх подій.

На кінець 2022 року середньооблікова чисельність штатних робітників на ПрАТ «Монделіс Україна» складає 733 осіб.

Проаналізуємо головні фінансово-економічні показники роботи ПрАТ «Монделіс Україна» за 2020-2022 роки на підставі консолідованого звіту про фінансові результати в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні фінансово-економічні показники ПрАТ «Монделіс Україна» за 2020-2022 роки [37]

Показник	Рік			Відхилення 2022 р. до 2020 р.	
	2020	2021	2022	абсолютне (+,-)	відносне, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	7259009	8539293	4064985	-3194024,00	-44,00%
Собівартість реалізованої продукції, товарів, робіт, послуг, тис. грн.	5929948	7305801	2944226	-2985722,00	-50,35%
Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	1329061	1233492	1120759	-208302,00	-15,67%
Адміністративні витрати, тис. грн.	248589	276211	233286	-15303,00	-6,16%
Витрати на збут, тис. грн.	294647	453646	199409	-95238,00	-32,32%
Інші операційні витрати, тис. грн.	151250	21446	778454	627204,00	414,68%
Інші фінансові доходи, тис. грн.	937	380	681	-256,00	-27,32%
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	536004	435344	-304214	-840218,00	-156,76%
Власний капітал, тис. грн.	2267034	2546501	2242287	-24747,00	-1,09%
Активи, тис. грн.	4258512	4523389	3413731	-844781,00	-19,84%

На основі даних таблиці 2.1 проведемо аналіз фінансово-економічних показників функціонування ПрАТ «Монделіс Україна» за 2020-2022 роки, котрі відображають дієвість функціонування ПрАТ «Монделіс Україна».

Чистий дохід від реалізації продукції ПрАТ «Монделіс Україна» скоротився із 7 259 009 тис. грн. у 2020 році до 4 064 985 тис. грн. у 2022 році, тобто на 3 194 024 тис. грн. чи на 44,00 %. Собівартість реалізованої продукції ПрАТ «Монделіс Україна» через зменшення об'ємів виробництва у 2022 році за останні три роки

також скоротилась на 2 985 722 тис. грн. чи на 50,35%. Валовий прибуток ПрАТ «Монделіс Україна» впродовж досліджуваного періоду мав тенденцію до зниження: порівняно із 2020 роком відбулося його скорочення на 208 302 тис. грн. чи на 15,67 %.

Адміністративні витрати та витрати на збут компанії в 2022 році відповідно також скоротились на 15 303 тис. грн. та 95 238 тис. грн. А от інші операційні витрати за останній період, через потребу у відновленні зручнованого та розграбованого виробництва суттєво зросли на 627 204 тис. грн. або у 4,14 разів. Інші фінансові доходи, також скоротились: на 256 тис. грн. чи на 27,32 %. Чистий прибуток ПрАТ «Монделіс Україна» за 2020-2022 роки скоротився: на 840 218 тис. грн. чи у 1,56 разів. Власний капітал компанії за 2020-2022 роки зменшився на 24 747 тис. грн. чи на 1,09%.

У таблиці 2.2 наведені розраховані за даними балансу компанії значення показників ліквідності у порівнянні з їх нормативними значеннями.

Таблиця 2.2 – Аналіз ліквідності ПрАТ «Монделіс Україна» [37]

Показники	Нормативне значення	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення (+,-)	Відносне відхилення, %
Коефіцієнт загальної ліквідності	більше 1	1,06	1,19	1,41	0,36	33,94%
Коефіцієнт ліквідності швидкої	0,6 - 0,8	0,53	0,61	0,67	0,14	26,75%
Коефіцієнт ліквідності абсолютної	0,2 - 0,35	0,14	0,15	0,04	-0,10	-72,03%

Проаналізувавши отримані дані можемо говорити, що показники ліквідності протягом аналізованого періоду мали коливальний характер.

Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) є додатнім та знаходиться в межах норми, це означає, що поточні активи за величиною переважають над поточними зобов'язаннями, а значить підприємство може позиціонуватись як таке, що досить успішно функціонує. Навіть, за аналізований період, значення даного коефіцієнту зросло на 33,94%, а це вказує на зменшення поточних зобов'язань даної організації.

Коефіцієнт швидкої ліквідності («лакмусового папірця»), зважає на якість оборотних активів та є більш суворим показником ліквідності, позаяк при його

розрахунку враховуються найбільш ліквідні поточні активи (без врахування запасів). Допустима норма даного коефіцієнта вважається достатньою, якщо значення перевищує 0,6. Доки на аналізованому підприємстві воно складає 0,67, це говорить, що у компанії є ресурси, для сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного здійснення розрахунків з дебіторами.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності вважають достатнім, коло воно перевищує відмітку в 0,2.-0,35. На нашому підприємстві він дещо нижчий протягом усього досліджуваного періоду та становить на кінець 2022 року 0,04 проти 0,14 на кінець 2020 року, однак це не є негативом – це свідчить про нездатність ПрАТ «Монделіс Україна» моментально погашати свої борги.

На основі даних звітності проведемо аналіз показників фінансової стійкості компанії (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Аналіз показників фінансової стійкості підприємства [37]

Показники	Нормативне значення	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення (+,-)	Відносне відхилення, %
1. Коефіцієнт співвідношення власних та залучених коштів (фінансової стійкості)	1:1	0,55	0,58	0,69	0,14	26,18%
2. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,4-0,6	1,07	1,07	1,26	0,19	17,27%
3. Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами	> 0,1	1,88	1,78	1,52	-0,36	-18,95%
4. Коефіцієнт оборотності основних засобів, фондів	Збільшення	3,85	4,12	2,34	-1,51	-39,20%
5. Коефіцієнт оборотності активів	Збільшення	1,70	1,89	1,19	-0,51	-30,14%
6. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Збільшення	0,53	0,56	0,66	0,12	23,38%
7. Коефіцієнт автономії	>0,5	1,88	1,78	1,52	-0,36	-18,95%

Проводячи аналіз даних таблиці, можна зробити висновки, що коефіцієнти співвідношення власних та залучених коштів склали в межах від 0,55 до 0,69, що в свою чергу зменшились на 0,14. Рівень показника не відповідає теоретичному значенню, однак його зріст вказує на зростання фінансової стійкості. Простежуючи динаміку коефіцієнту маневреності власного капіталу, бачим, що його значення на кінець 2020 року складало 1,07, а на кінець 2022 року – 0,22, що значно вище

нормативного значення, отже для фінансування поточної діяльності використовується власний капітал.

Фондовіддача або коефіцієнт оборотності основних засобів демонструє результативність використання основних засобів компанії. Бажаним є зростання результативності використання основних засобів компанії протягом періоду дослідження, проте ми маємо його зниження від 3,85 до 2,34 або на 39,20 %. Для того щоб значення показника підвищилось потрібно забезпечити 100% завантаженість обладнання. Одним із варіантів вирішення цього питання є продаж деяких основних засобів, що не використовуються. Це доречно робити лише в умовах відсутності перспективи подальшого зросту бізнесу.

Коефіцієнт оборотності активів або показник ділової активності демонструє результативність використання активів компанії. Дані вказують, що результативність використання активів компанії скорочується. Якщо у 2020 році на кожную гривню залучених коштів було виготовлено продукції на суму 1,7 гривень, то на кінець 2022 року – лише на 1,19 грн.

Отже, сутність фінансової стійкості характеризується результативним розподілом, використанням та формуванням фінансових ресурсів. Потрібно зауважити, що фінансова стійкість та рентабельність власного капіталу перебувають в обернено пропорційній залежності. Чим більша частка власних коштів у складі пасивів, тим вища стійкість компанії, але тим менша рентабельність власного капіталу.

Задля повноцінної роботи компанії потрібні засоби виробництва. Під основними виробничими фондами компанії розуміють сукупність засобів праці, котрі здебільшого приймають участь у виробничих циклах, котрі зберігають свою речову форму та поступово втрачають свою вартість, яка частково проектується на виготовлену продукцію, формуючи частку її вартості (табл. 2.4).

Провівши розрахунки ми бачимо, що фондозабезпеченість ПрАТ «Монделіс Україна» збільшувалась впродовж трьох років. Приміром, якщо порівнювати 2022 рік із 2020 роком, приріст відбувся на 82,64% або майже у двічі. Проглядається також зростання вартості основних виробничих фондів у 2022 році на 13,41% у

порівнянні із 2020 роком або на 89232,00 тис. грн. Фондоозброєність та фондівдача скоротились у досліджуваному періоді на 132,79 тис. грн. або на 1,34 % та на 1,76 тис. грн. або на 45,25% відповідно. У свою чергу має місце підвищення фондомісткості майже у 2 рази або на 90,98%. Успішне функціонування компанії сприяє нарощуванню обсягів товарної продукції та ефективності її виробництва кожним робітником.

Таблиця 2.4 – Показники забезпеченості основними фондами та ефективність їх використання ПрАТ «Монделіс Україна» у 2020-2022 роках [37]

Показники	Рік			2020 р. у % до 2022 р.
	2020	2021	2022	
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис. грн.	665435,00	874847,00	754667,00	13,41%
Фондозабезпеченість, тис. грн.	0,26	0,23	0,47	82,64%
Фондоозброєність, тис. грн.	9903,15	8519,96	9770,36	-1,34%
Фондовіддача, грн.	3,90	4,32	2,14	-45,25%
Фондомісткість, грн.	0,36	0,33	0,69	90,98%

Оскільки матеріальні витрати мають максимальну питому вагу у структурі витрат та собівартості продукції, важливими є аналіз структури цих витрат та оцінка чинників, що впливають на їх динаміку (таблиця 2.5, рисунок 2.3).

Таблиця 2.5 – Структура матеріальних витрат на виробництво продукції на ПрАТ «Монделіс Україна» у 2020-2022 роках

Елементи витрат	Рік			Відхилення 2020 р. у % до 2022 р.
	2020	2021	2022	
Матеріальні затрати	4193731	5186919	1181982	-71,82%
Витрати на оплату праці	292273	339014	361824	23,80%
Відрахування на соціальні заходи	57323	63241	67659	18,03%
Амортизація	153716	172109	148722	-3,25%
Інші операційні витрати	992309	865953	795929	-19,79%
Разом	5689352	6627236	2556116	-55,07%

У структурі матеріальних витрат, що утворюють собівартість продукції, в 2022 році порівняно із 2020 роком збільшилися витрати на деякі їх складові, зокрема: витрати на оплату праці збільшилися на 69 551 тис. грн. або на 23,80 %, а також зросли витрати на соціальні заходи на 10336 тис грн або на 18,03%. Загалом,

матеріальні витрати, котрі увійшли до собівартості продукції за останні три роки скоротилися у 2,35 рази або на 3133236 тис. грн.

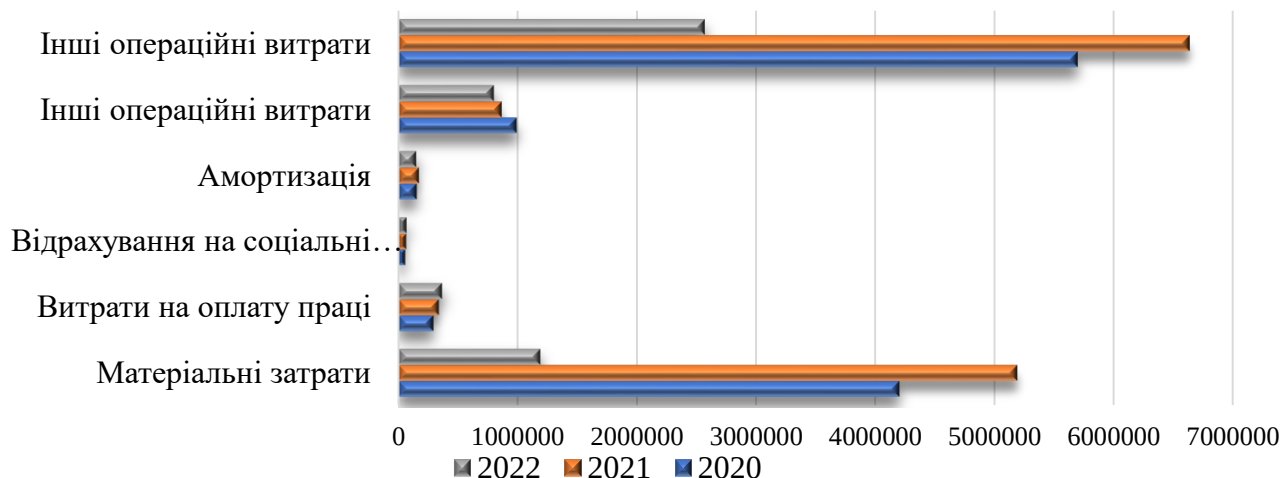

Рисунок 2.3. Динаміка росту матеріальних витрат на виробництво продукції на ПрАТ «Монделіс Україна» у 2020-2022 роках

На ПрАТ «Монделіс Україна» процес управління персоналом реалізовано на базі усіх чотирьох рівнів науково-методичного забезпечення управління персоналом. Запровадження системи управління персоналом компанії та кадрової політики покладено на відділення управління персоналом. Структуру механізму управління персоналом на ПрАТ «Монделіс Україна» зображено на рис. 2.4.

Рисунок 2.4. Складові системи управління персоналом на ПрАТ «Монделіс Україна» [37]

Задля ліпшого розуміння результативності функціонування системи управління персоналом на ПрАТ «Монделіс Україна» проаналізуємо склад та структуру персоналу у 2020-2022 роках (табл. 2.6).

Таблиця 2.6 – Аналіз зміни чисельності, складу та структури персоналу ПрАТ «Монделіс Україна» у 2020-2022 роках

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2018/2017	
	Осіб	%	Осіб	%	Осіб	%	+/-	%
Середньооблікова чисельність штатних працівників, в тому числі:	839	100,00	852	100,00	733	100,00	-106	0,00
- управлінський персонал, в тому числі:	82	9,77	84	9,86	58	7,91	-24	-1,86
- керівники	24	2,86	24	2,82	16	2,18	-8	-0,68
- спеціалісти	37	4,41	38	4,46	28	3,82	-9	-0,59
- службовці	21	2,50	22	2,58	14	1,91	-7	-0,59
- виробничий персонал, в тому числі:	757	90,23	768	90,14	675	92,09	-82	1,86
основні	709	84,51	719	84,39	662	90,31	-47	5,81
допоміжні	48	5,72	49	5,75	13	1,77	-35	-3,95

Дослідження структури, чисельності та складу персоналу ПрАТ «Монделіс Україна» за останні три роки продемонстрував: що впродовж досліджуваного періоду середньооблікова чисельність працівників суттєво скоротилась. Так у 2022 році порівняно із 2020 роком кількість працівників зменшилась на 106 осіб із 839 у 2020 році до 733 у 2022 році.

У загальній структурі персоналу управлінський персонал у 2020 році становив 9,77%, керівники – 2,86%, спеціалісти – 4,41%, а службовці – 2,50%. Чисельність керівного персоналу компанії впродовж останнього періоду зменшилась на 0,68%. Виробничий персонал компанії у 2020 році дорівнює 90, 23% із загальної структури персоналу, із них 84,51% це основні робітники, а лише 5,72% це допоміжні робітники. Порівняно із 2020 роком виробничий персонал у 2022 році скоротився на 1,86%, так у 2022 році виробничий персонал становить 675 осіб, з них 662 – це основні робітники, та 13 – це допоміжні робітники. Таким чином, зважаючи на військовий стан та міграцію населення із зони можливих бойових дій підприємство вимушене проводити скорочення персоналу.

Територія Сумської та Київської областей опинилися в зоні ведення активних бойових дій, в результаті чого була знищена або пошкоджена значна частина

об'єктів державної інфраструктури, житлового фонду, а також приватні об'єкти українського та іноземного бізнесу.

ПрАТ «Монделіс Україна» в період з 24.02.2022 р. по 25.03.2022 р. територія м. Тростянець знаходилась під тимчасовою окупацією військ РФ, на території ПрАТ «Монделіс Україна» було розташування військових РФ та велися активні бойові дії. Адміністративні та господарчі споруди ПрАТ «Монделіс Україна» зазнали пошкоджень та руйнувань. Корпус бісквітної виробничої секції фабрики майже повністю знищений вогнем у результаті пожежі. Приміщення виробничої секції кондитерського корпусу зазнали значних руйнувань та пошкоджень в результаті потрапляння уламків боєприпасів.

Матеріальні цінності, котрі знаходилися на території бісквітної виробничої секції фабрики, кондитерської виробничої секції кондитерського корпусу та у складських приміщеннях були або знищені, або пошкоджені, або розграбовані військовими збройних формувань РФ. Згідно актів про пожежу від 26.04.2022 р. Охтирського районного управління Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Сумській виникла пожежа на об'єктах «Бісквітний корпус», Головний виробничий корпус та каркасне тентове покриття. Можливості потрапити представникам Товариства та/або Держави на територію ПрАТ «Монделіс Україна» не було. Ймовірною причиною пожежі стало потрапляння боєприпасів, їх уламків внаслідок ведення бойових дій.

Відділенням поліції (м. Тростянець) Охтирського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області було відкрито кримінальне провадження за фактом пошкодження будівель та обладнання, котрі знаходилися на території фабрики ПрАТ «Монделіс Україна» та викрадення товарно-матеріальних цінностей.

Після деокупації території ПрАТ «Монделіс Україна», з 26 березня Збройними силами України було проведено перевірку та розмінування території компанії та виробничих, адміністративних приміщень. Починаючи з середини квітня ЗСУ почали надаватися дозволи на доступ до приміщень, спочатку до адміністративних, складських, потім виробничих приміщень, і насамкінець був наданий доступ на вхід

до корпусу бісквітної виробничої секції фабрики. По мірі отримання безперешкодного та безпечного доступу відповідальних осіб до активів та майна були організовані та проведені інвентаризації запасів та основних засобів для встановлення фактичної наявності запасів та необоротних активів Компанії. За оцінками керівництва орієнтовний час відновлення виробничих ліній кондитерського виробництва - жовтень 2022.

22 березня 2022 року в селі Старі Петрівці Вишгородського району Київської області відбувся артилерійській обстріл території компанії ТОВ «Чіпси Люкс», що підтверджується Актом про пожежу від 22 березня 2022 року, складеним Вишгородським районним управлінням ГУ ДСНС України у Київській області. Причиною пожежі стало потрапляння боєприпасів та їх уламків. В результаті чого було пошкоджено будівлі фабрики, складські приміщення, очисні споруди, відбулося знеструмлення фабрики та відбулося пошкодження та відключення систем кондиціювання та вентиляції насінневих картоплесховищ, що вплинуло на умови зберігання сировини та втрату її якості. По факту підприємством надана заява та отримане повідомлення про кримінальне правопорушення.

Починаючи з середини квітня 2022 року ЗСУ почали надаватися дозволи на вхід до приміщень, спочатку до приміщення центральної прохідної, потім до адміністративних, складських, і насамкінець до виробничих приміщень. По мірі отримання безпечного та безперешкодного доступу відповідальних осіб до активів та майна були організовані та проведені інвентаризації запасів та основних засобів для встановлення фактичної наявності запасів та необоротних активів Компанії. Відновлення та запуск виробничих ліній, відбулося станом на 01 липня 2022 року.

В результаті військової агресії військ РФ, окупації території військовими РФ та ведення активних бойових дій, активи Компанії зазнали пошкоджень та нестач (розкрадання військовими РФ).

2.3. Якість та конкурентоспроможність продукції на ПрАТ «Монделіс Україна»

Сьогодні ринок кондитерських виробів в Україні інтенсивно розвивається. Постійно зростає попит населення на солодощі, підвищуються вимоги до безпеки та якості харчових продуктів, з'являються нові види товарів – усе це призводить до посилення конкуренції серед виробників. Для визначення конкурентоспроможного потенціалу досліджуваного підприємства виконано аналіз чинників зовнішнього ділового середовища, щодо означеної компанії із застосуванням інструменту PEST-аналізу табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – PEST – аналіз для ПрАТ «Монделіс Україна»

Критерій	Вагомість	Бальна оцінка	Критерій	Вагомість	Бальна оцінка
Політичні фактори			Економічні фактори		
Стабільність уряду	0,2	2	Економічна ситуація в країні	0,25	4
Діюче українське законодавство	0,15	4	Курс національної валюти, процентна ставка НБУ	0,3	5
Політика оподаткування	0,3	5	Рівень інфляції	0,2	4
Державне регулювання економіки	0,25	3	Інвестиційний клімат	0,15	4
Митні правила	0,1	1	Розвиток каналів збуту	0,1	5
Узагальнена оцінка	3,35		Узагальнена оцінка	4,40	
Соціальні фактори			Технологічні фактори		
Демографічні зміни в країні	0,1	3	Рівень розвитку науки і техніки	0,25	4
Соціальна мобільність населення	0,3	4	Патенти, ліцензії, ноу-хау	0,15	2
Соціальна стабільність	0,25	4	Інноваційний потенціал	0,15	4
Активність споживачів	0,2	3	Доступність нових розробок	0,25	2
Сім'я	0,15	3	Терміни впровадження інвестицій	0,2	4
Узагальнена оцінка	3,55		Узагальнена оцінка	3,20	

PEST-аналіз спрямований на моніторинг та контроль чотирьох факторів зовнішнього середовища: економічних, політичних, технологічних та соціальних. PEST-аналіз дозволяє більш повно врахувати фактори зовнішнього середовища для забезпечення результативного функціонування та розвитку компанії. На сьогодні найважливішими факторами зовнішнього середовища стають технологічні чинники, а особливо, інновації, котрі удосконалюють процеси виробництва та діяльність ПрАТ «Монделіс Україна» в цілому.

За даними аналізу бачимо, що на функціонування компанії найбільший вплив чинить група економічних факторів (узагальнена оцінка = 4,40), що

безпосередньо пов'язано із бойовими діями та нестабільною економічною ситуацією в державі. Також чималий вплив чинить група соціальних факторів (узагальнена оцінка = 3,55), що пов'язано зі зміною життєвих цінностей та соціальної стабільності.

Мінімальний вплив мають технологічні фактори (узагальнена оцінка = 3,20), що пов'язано із виявленням тенденцій в технологічному розвитку, котрі нерідко є причинами змін та втрат ринку, а також появи нових продуктів.

Задля скорочення негативних наслідків вище перерахованих факторів, необхідно вжити відповідних заходів. Також необхідно звернути увагу на політичні фактори, тому що вони регулюють владу, котра в свою чергу визначає середовище компанії та одержання ключових ресурсів для її діяльності.

ПрАТ «Монделіс Україна» характеризується щорічним нарощенням обсягів виробництва продукції, освоєнням нової техніки й технологій, оновленням асортиментної лінійки та завоюванням нових сегментів ринку. Однак надмірне витрачання ресурсів та їх низька віддача спричинили погіршення показників фінансової стійкості. На підприємстві працює багато висококваліфікованих спеціалістів, проте виявляється надлишкова робоча сила, яка є додатковим фінансовим тягарем для компанії. Щоб підвести підсумкову інтегральну діагностику та для встановлення взаємозв'язків між найбільш впливовими слабкими та сильними сторонами ПрАТ «Монделіс Україна» загрозами і можливостями зовнішнього середовища побудуємо матрицю SWOT-аналізу (табл. 2.8).

Проведений SWOT-аналіз функціонування ПрАТ «Монделіс Україна» свідчить, що суб'єкт підприємницької діяльності, не дивлячись на наявні в даний момент труднощі, займає досить стабільну та сильну позицію на ринку й має високі шанси для подальшого розвитку. За оптимістичним прогнозом передбачається подальший приріст обсягів виробництва та енергійне розширення асортименту продукції.

Для розширення мережі реалізації продукції підприємству необхідно ввести системи знижок для постійних покупців, розробити гнучку систему спеціальної доставки та оплати продукції, впровадити ефективну систему післяпродажного

обслуговування, провести рекламну компанію. Варто було б поліпшити умови праці своїх співробітників, стимулювати до ефективної роботи шляхом збільшення заробітної плати та запровадити систему моральних стимулів. Конкурентні позиції компанії можна охарактеризувати як стійкі, що дають перевагу в адаптуванні до сформованих ринкових умов.

Таблиця 2.8 – SWOT-аналіз ПрАТ «Монделіс Україна»

Внутрішні сильні сторони	Зовнішні можливості
1. Лідируючі позиції по якості продукції. 2. Імідж ділового партнера 3. Достатній спектр супутніх послуг поряд із асортиментом продукції 4. Низькі ціни на продукцію в порівнянні із конкурентами 5. Зростання середньої заробітної плати до 6. Досить сталі взаємозв'язки із споживачами інших країн світу (зокрема країн СНД). 7. Міжнародна сертифікація продукції	1. Розширення ринкової ніші. 2. Вихід на новий сегмент ринку. 3. Залучення партнерів та інвесторів. 4. Стабільний валютний курс. 5. Розширення інфраструктури. 6. Удосконалення податкової системи 7. Використання сучасних технологій. 8. Доступність інформаційного забезпечення.
Внутрішні слабкі сторони	Зовнішні загрози
1. Відсутні цінові методи стимулювання збуту продукції. 2. Недосконала рекламна компанія. 3. Зростання матеріаломісткості товарної продукції 4. Підвищення рівня зносу основних засобів (до 41%). 5. Зниження матеріаловіддачі 6. Недостатньо чіткі межі відповідальності в організаційній структурі.	1. Конкурентна боротьба 2. Зростання тиску держави. 3. Низька купівельна спроможність підприємств перевізників. 4. Обмеження експорту через валютні квоти. 5. Несвоєчасне виконання зобов'язань споживачами. 6. Зростання цін на нафту і газ. 7. Нестабільне політичне становище 8. Недосконалість законодавства. 9. Податкова нестабільність.

Вплив постачальників на ПрАТ «Монделіс Україна» доволі істотний. Так, ціна, дисципліна поставок, котроїсь їх продукції, умови постачання, експлуатаційні витрати безпосередньо позначаються на собівартості, а отже, і на прибутках ПрАТ «Монделіс Україна», на його конкурентоспроможності. Досліджуючи конкурентоспроможність продукції ПрАТ «Монделіс Україна» проведемо аналіз її інновативності в порівнянні із конкурентами (табл. 2.9).

Із наведених даних можемо зробити висновок, що найширшим асортиментним рядом вирізняються компанії «Конті» та «Roshen». Третє місце дістається компанії «АВК», що займає сильні позиції у сфері кондитерських виробів середньої цінової категорії. Схожі позиції притаманні також Житомирським ласощам.

Одним із найпотужніших учасників кондитерського ринку – компанія ПрАТ «Монделіс Україна» за асортиментом дещо поступається згаданим конкурентам. Найвужчий асортиментний ряд з поміж досліджуваних підприємств має Львівська КФ «Світоч» та ПАТ «Полтава кондитер», що в основному спеціалізуються на виробі з шоколаду. Щодо інновативності продукції, то до трійки лідерів відносяться «Roshen», «Конті» та ПрАТ «Монделіс Україна», що випускають на рік приблизно по 36-42, 34-36, 28-29 відповідно нових видів продукції. Найменша кількість нових продуктів вводиться щороку Львівська КФ «Світоч» та ПАТ «Полтава кондитер».

Таблиця 2.9 – Асортимент та інноваційність продукції ПрАТ «Монделіс Україна»

Назва фірми	Торгова марка	Кількість видів продукції, що реалізовано в 2022 році	Кількість нових видів продукції, що в середньому з'являється кожен рік
Корпорація «Roshen»	«Roshen»	268	36-42
Компанія «Конті»	«Конті», «Bonjour», «BisKonti», «Amour»	253	34-36
Компанія «АВК»	«Domior», «Королівський Шедевр», «Крем-суфле», «Мажор», «Королівський шарм», «Фрутта – смачна хвилина»	233	28-29
ПАТ «Бісквіт-шоколад»	«Old Collection», «Забодайка»	218	28
ПАТ «Полтава кондитер»	«Домінік»	175	15-16
ЗАТ «Житомирські ласощі»	«Doma», «ЖЛ», «Optimix»	212	25
ПрАТ «Монделіс Україна»	«Корона», «Belvita. Добрий ранок!», «Milka», «Oreo», «Ведмедик «Барні», «Picnic», «Halls»	191	28-29
Львівська КФ «Світоч»	«Lion», «Світоч», «Nestlé», «Aero»	62	7-9

З метою підтримки конкурентоспроможності кондитерських виробів на фірмі величезна увага приділяється піар-та рекламній діяльності, заходам стимулювання та формування попиту збуту. Система стимулювання збуту кондитерських виробів містить заохочувальні знижки та штрафні санкції для посередників. Штрафні санкції встановлюються на певний термін часу за недотримання цінової політики чи територіального розповсюдження продукції фірми. Система заохочувальних знижок посередникам складається з фінансових (касових) пільг за відтермінування платежів на 15 днів і умови роботи за попередньою оплатою та торгових знижок.

Отже, для реалізації кондитерської продукції ПрАТ «Монделіс Україна» застосовує багатоканальну систему збуту:

- реалізація через оптових посередників магазини, котрі реалізують товар споживачам прямо або через інших посередників (кафе, бари, санаторії);
- реалізація товару прямо кінцевим споживачам у магазинах та місцях роздрібної торгівлі.

Структура системи збуту ПрАТ «Монделіс Україна» наведена на рисунку 2.5.

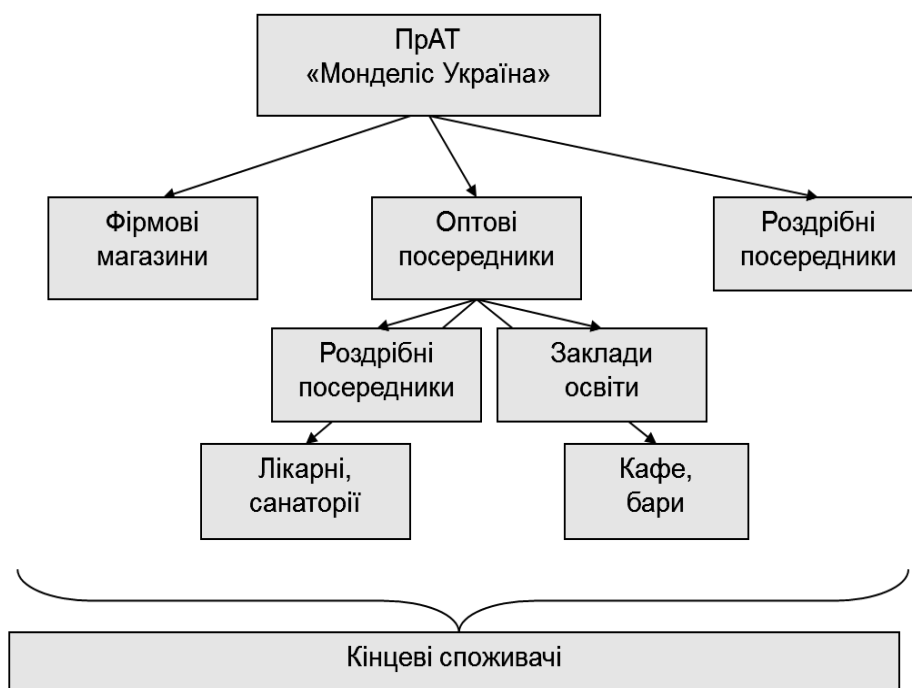

Рисунок 2.5 – Структура системи збуту ПрАТ «Монделіс Україна»

Продукцію ПрАТ «Монделіс Україна» представлено в Україні, Казахстані, Білорусі, країнах Кавказу, Середньої Азії, Німеччині, США, Молдові, Ізраїлі, Литві та інших країнах.

На сьогодні основним напрямом діяльності ПрАТ «Монделіс Україна» по просуванню продукції є: пошук нових ринків збуту продукції (географічних, споживачів); формування регіональних каналів реалізації; пошук нових каналів збуту та постачання.

У 2015 році ПрАТ «Монделіс Україна» вдало пройшла міжнародну сертифікацію «Халяль», що дозволило здійснювати експорт продукції до 57 держав

арабо-мусульманського світу, котрі входять до Ради співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ – The Cooperation Council for the Arab States of the Gulf). Відтоді продукція, яку виробляє підприємство, має додатковий знак якості, що дозволяє значно розширити географічні діапазони ринків збуту компанії.

Для отримання сертифікації ПрАТ «Монделіс Україна» було пройдено кілька етапів атестації, серед котрих: оцінка виробничих площ та продукції, розроблення системного контролю та відповідних процедур, збір та розробка всіх потрібних документів, проходження сертифікаційного аудиту Халяль та навчання співробітників. Незважаючи на те, що із самого початку процес сертифікації був наповнений невизначеностями через брак єдиних окреслених стандартів, все ж колектив «Монделіс Україна» зміг впоратись із задачею у вражаючий термін у 4 місяці. А це означає, що перед ПрАТ «Монделіс Україна» відкрити нові ринки збуту продукції за найважчими стандартами якості Mondelēz International.

Згідно прогнозу НБУ, що опирається на припущеннях, що завдяки допомозі держав-союзників та хоробрій роботі ЗСУ в Україні безпекова ситуація буде поліпшуватися, передбачається значний спад безпекових ризиків та повне відновлення функціонування великих чорноморських портів вже у 2025 році. Також прогнозується в подальшому надходження вагомих об'ємів міжнародних інвестицій та фінансової допомоги. Згідно з економічними прогнозами НБУ, разом із закінченням активного етапу бойових дій українська економіка має повернутись до стійкого зростання, зокрема, очікується, що у 2025-2026 роках реальний ВВП України підвищуватиметься щорічно на 4-6%. Цьому сприятиме плавне зростання внутрішнього попиту, в тому числі за рахунок повернення українців з-за кордону, відновленню бізнесу на деокупованих територіях, повному відновленню роботи чорноморських портів, а також збільшенню врожаю. Прискорений процес євроінтеграції та проекти відновлення України, котрі НБУ поки не враховує у своїх прогнозах, можуть значно прискорити повоєнне відновлення України.

Хоча керівництво вважає, що вони вживають належних заходів для підтримки стабільної діяльності ПрАТ «Монделіс Україна», необхідних за даних обставин, подальша нестабільність умов діяльності може негативно впливати на результати

функціонування та фінансовий стан ПрАТ. Монделіс Україна», характер та наслідки якого наразі неможливо оцінити.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Особливості сертифікації продукції в Європейському Союзі

Світовий досвід свідчить, що для виходу на зовнішній ринок компанія повинна отримати відповідний документально підтверджений сертифікат якості продукції, котра повинна виготовлятися згідно вимог країн-лідерів на споживчих ринках. Зараз це США, Європейський Союз та Канада. Приміром, на даний момент майже всі компанії в Китаї вказують GLOBAL у розділі «країна поставки», що підтверджує наявність усіх необхідних документів для відповідності вимогам якості США та Європейського Союзу.

Одним із сучасних аспектів торгівлі на світових ринках є потреба оформлення вищевказаних документів вже на етапі відправки першої партії товару (можливо, пробної), оскільки продукція потрібна споживачеві сьогодні, а не тоді, коли вирішить виробник проводити процедури сертифікації споживчого ринку. Окрім того, процес підтвердження відповідності потребує часу [2, с. 51].

В усіх країнах світового співтовариства промисловий сектор при експорті товарів за кордон повинен дотримуватися технічних регламентів, процедур сертифікації та оцінки відповідності світовим стандартам, що допомагає розвитку та загальній інтеграції світової торгівлі. Однак технічні нормативні вимоги іноді можуть призводити до торгівельних обмежень. Таким чином, будь-які заходи з регулювання продукції повинні відповідати меті регулювання, яке здійснюють країни Європейського Союзу на зовнішньому та внутрішньому ринках. Також ЄС вжито заходів для сприяння міжнародній торгівлі різними товарами між третіми державами та Європейським Співтовариством.

Перед початком безпосереднього процесу сертифікації продукції на ринку ЄС, потрібно розглянути важливість відповідних директив ЄС щодо їх практичного застосування у кожному окремому випадку. Переважна більшість європейських (а також національних) стандартів є рекомендованими. Тому виробник самостійно вирішує дотримуватися їх при випуску продукції. Але у випадку невідповідності

загальноприйнятим стандартам він уже повинен доводити своїм потенційним споживачам, що всі ризики прораховані, а кінцева продукція безпечна для здоров'я громадян та навколишнього середовища.

Рада ЄС відповідає за ухвалення Директив, головною метою котрих є гармонізація вимог щодо безпеки та здоров'я людей, котрі працюють з обладнанням. Інструкції охоплюють усі площини безпеки, включаючи положення щодо проектування та виробництва продукту. Директивами ЄС встановлюються універсальні обов'язкові вимоги, котрі вимагають від країн-членів ЄС впровадження законів, нормативних актів та адміністративних процедур на національному рівні, необхідних для виконання вимог Директив. Водночас Європейські Директиви позиціонуються як юридично обов'язкові для всіх країн-членів ЄС та мають більше значення, аніж законодавчі акти окремих країн-членів. Країна-член наділена правом вирішувати, котрі Директиви слід транспонувати до національного законодавства та якими способами слід реалізовувати мету Директив Європейської Ради та парламенту.

Варто підкреслити, що Директивами ЄС встановлюються головні вимоги, котрим має відповідати продукція, що постачається на внутрішні ринки країн-членів Європейського Союзу. Методичні рекомендації точно визначають результати, котрі мають бути досягнуті при виготовленні продукції, але при цьому не висуваються вимоги до безпосереднього виготовлення продукції, тобто виробнику надається свобода дій у обранні технічних умов виробництва, проте загальні та головні вимоги Директив Нового Підходу повинні бути виконані.

Безпека для споживачів та навколишнього середовища є основною вимогою до продукції, яка надходить безпосередньо на ринок ЄС. Звертаємо увагу, що виробник має дотримуватися правил добросовісної конкуренції, котрі в даному випадку передбачають рівні умови проходження процесу сертифікації продукції, що підлягає процедурі сертифікації, та право нанесення на неї знаку CE [13, с. 32].

Знак CE вказує на те, що продукт повністю відповідає вимогам діючих директив ЄС. Рекомендації встановлюють обов'язкові мінімальні вимоги безпеки для певних видів продукції, котрі отримали назву «Новий підхід» (керівні

принципи). Для реалізації продукції в країнах Європейської економічної зони необхідно виконати ключові вимоги директив ЄС. Відповідно, продукт повинен мати позначку СЕ, якщо він відповідає чинним директивам Європейського Союзу. У цьому випадку знак СЕ означає «європейську відповідність». Відповідно, цей знак вказує на право виробника вільно переміщувати та продавати промарковану продукцію у будь-якій державі Європейської економічної зони.

Щоб отримати право наносити на продукцію маркування СЕ, спочатку необхідно визначити, які директиви стосуються продукту. Важливим також є розуміння, що не усі директиви ЄС щодо продукції Нового підходу встановлюють процедури та правила для сертифікації продукції, яка має право на нанесення позначки СЕ. Таким чином, Директива GPSD (про загальну безпеку продукції) визначає обов'язкові мінімальні вимоги стосовно безпеки продукції, однак не вимагає маркування.

Таким чином, метою Директив Нового Підходу від Європейської Ради та Парламенту є сприяння сертифікації продукції, що призначається для ринку Європейського Союзу, підтримання високого рівня безпеки для споживачів і навколишнього середовища, а також усунення перешкод всередині Європейського співтовариства для руху товарів та послуг. Загалом процес сертифікації в Європейському Союзі поділяється на наступні етапи:

- вибір директиви (або директив), під яку підпадає певний продукт;
- визначення, чи є гармонізовані європейські стандарти для конкретних продуктів;
- встановлення порядку оцінки відповідності продукції (в ЄС системи сертифікації продукції розділені на модулі);
- визначення необхідності залучення уповноважених органів та акредитованої лабораторії задля визначення відповідності усім вимогам безпеки продукції (процедура оцінки відповідності відрізняється в залежності від інструкцій та стандартів для конкретної продукції);

- проведення відповідних процедур для забезпечення відповідності вимогам стандарту щодо якості продукції, якщо випробування показують невідповідність настановам;

- необхідно перевірити, чи є специфічні вимоги стосовно стандартів, упаковки чи маркування в країні, де продукт буде розміщено на ринку;

- виробник відповідно до вимог Директиви має підготувати технічну документацію. Зазначена документація повинна містити оцінку відповідності продукції до вимог Директиви, включаючи детальну документацію щодо технічних аспектів виробництва;

- підготувати декларацію Європейського Союзу про відповідність із детальним описом усіх директив ЄС, яким підпадає продукт;

- нанесення на продукцію маркування СЕ, яке є єдиним візуальним знаком відповідності на території ЄС (наносючи на свою продукцію обов'язкове маркування, тим самим виробник гарантує споживачам (і відповідним органам ЄС), що високий рівень якості, що відповідає європейським директивам та стандартам, є безпечним для здоров'я громадян і навколишнього середовища).

Переваги знаку СЕ в основному полягають у тому, що товари з цим знаком мають право продаватися на всій території ЄС як доказ відповідності усім вимогам держав-членів Європейського Союзу.

Тому однією із ключових умов виходу вітчизняних виробників на ринки країн Європейського Союзу є відповідний рівень якості продукції. Підтвердженням якості та безпеки продукту зазвичай є сертифікат, виданий відповідальним органом ЄС, і знак СЕ. Здебільшого стандарти ЄС, відповідно до яких видаються ці сертифікати, мають сугестивний характер, однак саме їх наявність збільшує конкурентоспроможність продукції. Сама процедура сертифікації Європейського Союзу чітко визначена і практично не допускає різного тлумачення, тому її глибоке вивчення та додержання дозволить українським виробникам отримати документальне підтвердження рівня якості випускаємої продукції.

3.2. Система сертифікації як інструмент удосконалення управління якістю на ПрАТ «Монделіс Україна»

Стандартизація та сертифікація використовуються в усьому світі як інструменти для забезпечення гідної якості послуг та товарів, а також для розробки, виробництва та продажу конкурентоспроможної продукції. В процесі розвитку економічних зв'язків та виходу України на світові ринки значення сертифікації та стандартизації у науці, техніці та виробництві у нашій державі суттєво підвищилось, що сприяло формуванню сучасних поглядів на її роль у якості та забезпеченні безпеки промисловим товарам та послугам.

Розглянемо принципи роботи системи управління якістю на ПАТ «Монделіс Україна», де діє спроектована та адаптована до міжнародних стандартів система управління якістю. Тенденція дотримання рівня якості ПАТ «Монделіс Україна» включає такі складові, як задоволений клієнт, безпомилкова робота, постійне вдосконалення та формування позитивного іміджу компанії. На підприємстві функціонує відділ якості, котрий структурно складається із підрозділу забезпечення якості в підготовці виробництва, підрозділу забезпечення якості, підрозділу вхідного контролю та підрозділу контролю продукції (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Структура відділу якості ПрАТ «Монделіс Україна»

Відділ якості	
Підвідділ забезпечення якості на передвиробництві	- перевірка якості процесів передвиробництва; - аналіз контрольних даних функціональної стабільності машин та обладнання подальшим допуском машини / обладнання до виробництва; - опрацювання рекламаций в області передвиробництва; - організація та нагляд над процесом сортування;
Підвідділ забезпечення якості	- вибірковий контроль продукції на відповідність технічним вимогам у процесі її виготовлення; - аналіз та опрацювання рекламаций замовника; - розроблення та впровадження нововведень для покращення якості на виробництві; - контроль над дотриманням процесу виправлення помилок у кабельних в'язках;
Підвідділ вхідного контролю	- вхідний контроль матеріалу; - контроль зберігання і видачі частин; - оформлення і відправлення рекламаций; - відправка бракованого матеріалу до постачальників;
Підвідділ аудиту продукту	- проведення аудиту продукції; - перевірка та затвердження формувальних дошок;

На всіх етапах виробництва здійснюється міжопераційний контроль між співробітниками підрозділу забезпечення якості. Традиційно контроль поділяють на етапи: контроль у процесі розробки та контроль готової продукції, яка проходить функціональну перевірку. Міжопераційний контроль здійснюється на основі контрольної картки, створеної спеціально для кожного виду продукції. У контрольній картці фіксуються всі виявлені помилки, а також штатна чисельність працівників, котрі їх допустили. Наприкінці кожної зміни дані передаються для включення в статистику якості на виробничому майданчику.

Контроль готової продукції відбувається на підприємстві після її функціонального тестування. Продукція контролюється на відповідність вимогам: зовнішній вигляд, форма, консистенція, структура, запах та смак, наявність маркування, що підтверджує функціональну перевірку на кожному пакувальному модулі. Усі помилки, виявлені під час тестування, включаються в статистику якості. Відображається звіт із деталями за тиждень і місяць.

Перевірка продукції визначає дієвість системи управління якістю. Перевірка товару завжди проводиться з точки зору клієнта (функціональність, зовнішній вигляд, упаковка). Приміром, якщо йдеться про шоколад, то маркування шоколаду, розфасованого в плитки масою більше 50 г, в коробки та упаковки шоколаду, включає: товарний знак, назву продукту, найменування виробника, місцезнаходження, дата виготовлення, склад ключових інгредієнтів, маса нетто, термін придатності, інформаційні дані про харчову (вуглеводи, жири, білки) та енергетичну цінність у 100 г продукту, назва стандарту. Шоколад, розфасований у плитки масою 50 г та менше, шоколад у формі плитки, штучні шоколадні фігурки та монети постачаються із зазначенням: товарного знаку, найменування виробника, місцезнаходження, найменування товару (крім фігурок та монет), маси нетто, позначення стандарту. Також на транспортній тарі вказується для фасованого шоколаду маса пакувальної одиниці, маса брутто та кількість пакувальних одиниць.

Враховуючи систему якості ПАТ «Монделіс Україна» як сукупність методів та ресурсів, організаційних структур, потрібних для здійснення загального управління якістю, варто відзначити її «внутрішню» спрямованість. Вона є

невід’ємною складовою системи управління компанією і створює впевненість у керівництва організації та споживача в тому, що продукція відповідає установленим вимогам якості. При цьому сфера застосування системи якості відповідає цілям організації в області якості, а витрати на її формування та функціонування не перевищують «позитивного ефекту» від споживання або експлуатації продукції.

Найбільш ефективним шляхом удосконалення корпоративного управління є запровадження інтегрованих систем управління, сформованих згідно з вимогами міжнародних стандартів: ONSAS 18000, ISO 14001, ISO 9000 та деяких інших. Базуючись на світовому досвіді управління, дані стандарти виступають рекомендаціями щодо удосконалення корпоративного управління.

У цьому контексті заслуговує на увагу схема управління якістю «П’ять М», показана на рис. 3.2. Нею передбачається, що відповідного рівня якості послуг можна досягти ефективним управлінням усіма складниками процесу обслуговування: персонал, обладнання, матеріали для оснащення виробництва, організація праці у структурних підрозділах.

Рисунок 3.2. Схема управління якістю «п’ять М»

Виділимо ключові принципи інтегрованого управління якістю компанії:

– якість продукції – це не окрема функція технічних та спеціальних відділів, а багатогранний процес, що включає усі сфери діяльності компанії, а також її постачальників та споживачів – це спосіб управління компанією;

- для повсякчасного підвищення якості продукції необхідно використовувати нові технології;
- підвищення якості має бути забезпечено на етапах маркетингу, інжинірингу та проектування, обслуговування та виробництва продукції;
- справжньої якості можливо досягти тільки за умови побудови системи управління якістю, котра чітко спрямована на споживачів.

Сьогодні стандарти ISO 9000 прийнято у більше ніж 90 світових країнах і використовуються всіма компаніями, незалежно від їх розвитку та площини функціонування. Світові лідери у цій сфері є Італія, Китай, Японія, Індія, Велика Британія, США, Німеччина та Франція. На рисунку 3.3 представлено модель системи управління якістю на засадах процесного підходу.

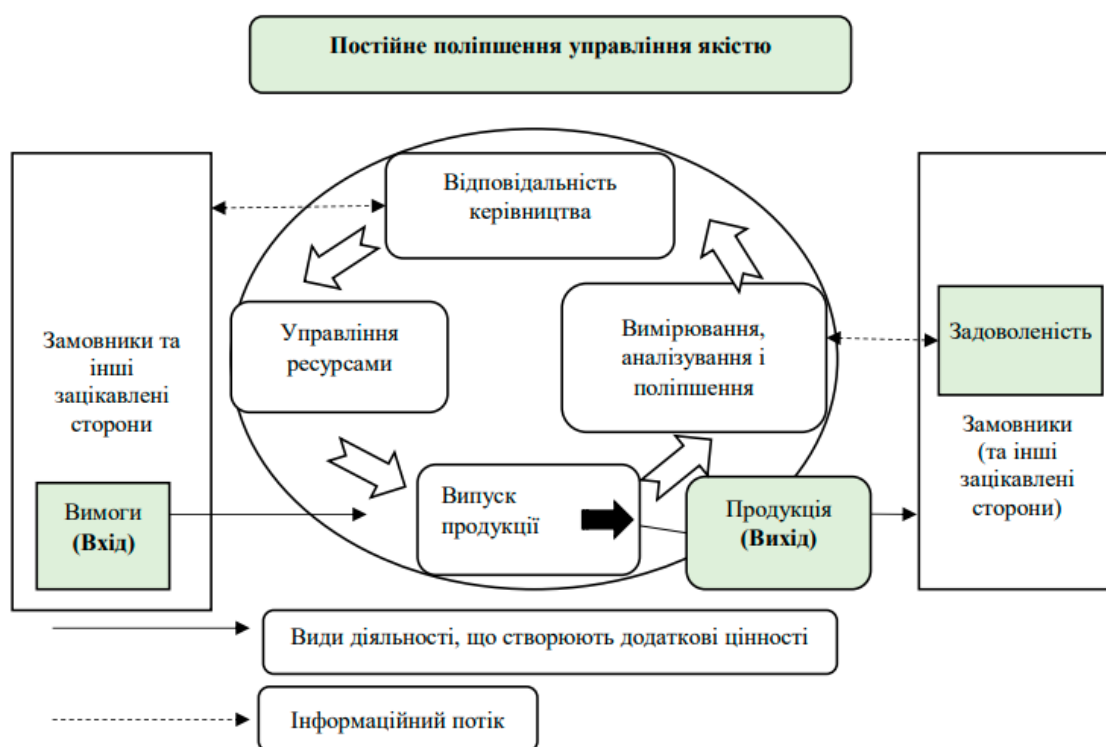

Рисунок 3.3. Модель системи управління якістю продукції на підприємстві, що ґрунтується на процесному підході

На підприємстві система управління якістю продукції, з однієї сторони, спрямована на ідентифікацію працівників компанії та їх результативну ротацію, а з іншої – виключає подвійні функції. Залучені системи управління якістю виступають одним з свідчень корпоративної зрілості, що характеризується гнучкістю

управління, здатністю змінюватися згідно з вимогами різних стандартів управління (ISO 14001, ISO 9001), а також наявністю механізмів, що забезпечують максимально ефективне використання загальних системних елементів у цих стандартах.

Забезпечення рівня якості продукції згідно з стандартами серії ISO 9000 є однією із необхідних умов забезпечення конкурентоспроможності продукції. Проте необхідно зосереджуватися на постійному покращенні параметрів якості продукції, які можуть виходити за межі встановлених стандартів. Метою є постійне підвищення конкурентоспроможності продукції на зовнішньому та внутрішньому ринках.

Суттєвий вплив на виробництво конкурентоспроможної продукції ПрАТ «Монделіс Україна» в сучасних умовах господарювання мають такі фактори: організація ефективної співпраці досліджуваного підприємства з науково-дослідними установами та організаціями; наявність у компанії науково-дослідного підрозділу, що сприяє вдосконаленню продукції з урахуванням зростаючих потреб ринку; Забезпечення необхідними ресурсами виробничого процесу, створення матеріально-технічної та технологічної бази; рівень професійної підготовки інженерно-технічного персоналу, задіяного у виробництві інноваційної продукції; формування дієвої системи управління та організації виробничого процесу; організація маркетингових досліджень комерційних перспектив виробництва нової продукції. Продуктові інновації можуть допомогти розширити ринки збуту, стимулювати зростання попиту та збільшити диференціацію між конкурентами.

Задля удосконалення системи управління якістю на ПАТ «Монделіс Україна» необхідно розвинути систему взаємодії із державними органами, відповідальними за стандартизацію.

Відповідно до Постанови КМУ № 666 від 29 серпня 2018 року «Про організацію роботи зі створення державних систем стандартизації, вимірювань і сертифікації», ДП «УкрНДНЦ» є органом державного управління, призначеним для вирішення завдань і сфера технічного регулювання, стандартизації, вимірювальної техніки та авторизованої сертифікації є особливо важливою.

ДП «УкрНДНЦ» це національний орган із сертифікації, стандартизації та метрології України і підзвітний у своїй діяльності Кабінету Міністрів. У своїй діяльності ДП «УкрНДНЦ» керується законами України, Конституцією, постановами та іншими актами Верховної Ради, указами, постановами та розпорядженнями Президента України, а також постановами і розпорядженнями КМУ, положеннями та іншими нормативно-правові акти.

Основними завданнями ДП «УкрНДНЦ» є:

- реалізувати – єдину державну політику у площині сертифікації, стандартизації та акредитації, вимірювальної техніки, підняття якості та конкурентоспроможності продукції на основі впровадження міжнародних стандартів, у тому числі системи менеджменту якості;
- здійснювати заходи щодо забезпечення прав споживачів щодо дотримання вимог безпеки та якості робіт, продукції, послуг та захисту від негативного ефекту неправдивих результатів вимірювання;
- організовувати перепідготовку кадрів та підвищення кваліфікації з питань стандартизації, технічного регулювання, сертифікації, метрології та акредитації;
- забезпечити відповідність вітчизняної продукції сучасним вимогам та підвищити її конкурентоспроможність на зовнішніх ринках шляхом активного застосування у її виробництві міжнародних стандартів і технічних регламентів;
- комплексне впровадження сучасних систем управління якістю продукції, особливо підприємствами-експортерами, та сертифікація продукції на відповідність вимогам нормативних документів та технічних регламентів щодо стандартизації;
- подальший розвиток систем технічного та метрологічного контролю, підвищення їх ефективності для контролю безпечності продукції, що реалізується в системі;
- надання комплексної підтримки підприємствам з питань стандартизації, технічного регулювання, метрології та сертифікації;
- досягти необхідного рівня гармонізації нормативних документів зі стандартизації з міжнародними вимогами.

В Україні нормативними документами стандартизуються такі категорії: міжнародні (міжурядові, регіональні) стандарти; Національні стандарти України; організаційні стандарти; національні стандарти зарубіжних країн.

Під системою сертифікації розуміють систему, яка розробила власні процедурні та адміністративні правила сертифікації відповідності. Вона може діяти на регіональному національному та міжнародному рівнях. Орган сертифікації – орган, що засвідчує відповідність: Держстандарт – національний орган; органи сертифікації продукції; науково-методичні та інформаційні центри; науково-технічна комісія; випробувальні лабораторії; органи із сертифікації систем якості; спеціаліст екзаменатор; уніфіковані територіальні центри.

Порядок акредитації органів сертифікації та вимоги до них регламентуються ДСТУ 3411:2004, ДСТУ 3420-96. Відповідно до цих документів орган сертифікації утворюється на базі державної організації, яка має статус юридичної особи та може бути визнана третіми особами. Здійснюється діяльність органу сертифікації під керуванням Національного органу сертифікації на базі укладеного з ним ліцензійного договору. Можлива акредитація органу сертифікації в системі. Нині головними міжнародними організаціями, котрі сертифікують якість продукції (послуг, робіт, процесів) є Європейський комітет з оцінки та сертифікації систем якості (EQS), Міжнародна організація зі стандартизації (ISO), та Європейська мережа з оцінки та сертифікації систем якості (EQNET), Європейська організація з випробувань та сертифікації (EOTC) та ін. (Таблиця Б.1).

Серед нормативних документів із стандартизації є також правила, стандарти стандартизації, класифікатори техніко-економічної інформації. ДП «УкрНДНЦ» визначає порядок розроблення та впровадження зазначених документів.

Послідовність проведення сертифікації продукції ДП «УкрНДНЦ» полягає в наступному: збір та аналіз документації; вибір органу сертифікації; подати заявку на сертифікат; отримати рішення по заявці; ідентифікація та відбір зразків продукції; тестування продукції; отримати сертифікат; технічний нагляд за виробництвом.

Окрім того, необхідні такі документи: ПІБ; технічний опис; наявність сертифікатів, протоколів випробувань; нормативний документ на продукцію

(технічні умови, ДСТУ або ISO) – з добровільною сертифікацією; рецептурна документація (технологічна); зразки продукції.

Процедура сертифікації ДП «УкрНДНЦ» проходить за наступною схемою (рис. 3.4).

Рисунок 3.4 Порядок проведення сертифікації ДП «УкрНДНЦ»

В ході реалізації запропонованих заходів встановлено: купівля нового обладнання знижує витрати та сприяє виготовленню більш якісної продукції; за рахунок збільшення кількості продажів виручка від реалізації збільшиться на 15%; зменшення загальних витрат на виробництво може призвести до зростання прибутку на 12 204 млн. грн.; за рахунок підвищення якості продукції обсяг продажів можна збільшити на 10356 млн грн.

За допомогою співпраці державних органів стандартизації та сертифікації України в особі організації ДП «УкрНДНЦ» з ПАТ «Монделіс Україна» можна підвищити конкурентоспроможність продукції на внутрішньому ринку, покращити

якість, отримати сертифікати, відповідати міжнародному стандарту ISO 9001 та всім законодавчим стандартам у виробництві продукції на оновленому обладнанні та комплексно підвищувати прибутковість та рентабельність компанії.

ВИСНОВКИ

Сертифікація це ефективний правовий метод підвищення конкурентоспроможності підприємства, стимулювання керівництва до задоволення потреб споживача щодо якості товару та водночас підвищення організаційно-технічного ступеня виробництва задля збільшення обсягів продажів та виготовлення високоякісної продукції. Різними учасниками процесу сертифікації вона розуміється по-різному: керівництво компанії розглядає її як процедуру документального підтвердження відповідності продукції або процесів установленим нормативним вимогам; орган сертифікації як діяльність з проведення випробувань та видачі сертифікатів відповідності.

Управління якістю, сертифікація, стандартизація та у сьогочасних бізнес-процесах стали важливими стратегічними інструментами здобутку конкурентних прерогатив та забезпечення успіху компаній на ринках. Разом з цим сертифікація дає змогу засвідчити відповідність продукції вимогам та стандартам, що допомагає підвищенню рівня довіри споживача та розширенню регіону збуту кінцевої продукції. А стандартизація формує умови для спрощення та уніфікації виробничих процесів, що знижує собівартість продукції та позитивно впливає на дієвість компанії.

У цьому контексті важливою є необхідність формування системи управління якістю в компанії, котра дозволяє систематично удосконалювати внутрішні процеси управління та надає їм дієвості. В цей час всі зазначені підходи в комплексі допомагають зростанню рівня якості продукції компанії та дозволяють підвищити якість управління ризиками та підійняти загальну результативність господарської діяльності, що виражається у зростанні прибутковості компанії. Тож якраз поєднання результативної системи управління якістю із сертифікацією та стандартизацією продукції робить компанії більше конкурентоспроможними на ринках та створює умови для їх сталого розвитку в довгостроковій перспективі. Отже, для забезпечення ефективності діяльності компаній у сучасному бізнес-

середовищі існує потреба в постійному вдосконаленні систем управління якістю на базі додержання високих норм та стандартів стосовно якості продукції.

Сертифікація та стандартизація є необхідними та важливими інструментами контролю якості продукції компанії, котрі за допомогою свого взаємозв'язку можуть мати значний вплив на виробничі процеси підприємства та є необхідною умовою його розвитку на основі нових потреб.

ПрАТ «Монделіс Україна» – українське підприємство, що входить до групи компаній Mondelez International, – найпотужнішого в світі виробника цукерок та печива, шоколадної продукції, а ще другого найпотужнішого в світі виробника жувальної гумки. В складі «Монделіс Україна» функціонують: Тростянецька фабрика ПАТ «Монделіс Україна» та дочірнє підприємство ТОВ «Чіпси Люкс». На сьогодні ПрАТ «Монделіс Україна» продовжує працювати в умовах воєнного стану.

На ПрАТ «Монделіс Україна» виробляють за міжнародними стандартами якості продукти під такими розповсюдженими брендами, як: Jacobs, Cart Noire, Корона, Тус, Milka, Барні, belVita Добрий ранок. За час роботи в складі компанії «Монделіс Україна» в розвиток компанії було інвестовано десятки мільйонів доларів. Зараз на підприємстві діють 27 виробничих ліній, котрими виробляється більше 190 одиниць продукції. Об'єми виробництва компанії із 1996 року зросли в шість разів й зараз становлять майже 60 тисяч тон на рік. Продукція, що виробляється ПрАТ «Монделіс Україна» продається як на внутрішньому ринку, так і експортується до держав Центральної Азії та Східної Європи.

ПрАТ «Монделіс Україна» характеризується щорічним нарощенням обсягів виробництва продукції, освоєнням нової техніки й технологій, оновленням асортиментної лінійки та завоюванням нових сегментів ринку. Однак надмірне витрачання ресурсів та їх низька віддача спричинили погіршення показників фінансової стійкості. З метою підтримки конкурентоспроможності кондитерських виробів на фірмі величезна увага приділяється піар-та рекламній діяльності, заходам стимулювання та формування попиту збуту. Система стимулювання збуту кондитерських виробів містить заохочувальні знижки та штрафні санкції для посередників.

У 2015 році ПрАТ «Монделіс Україна» вдало пройшла міжнародну сертифікацію «Халяль», що дозволило здійснювати експорт продукції до 57 держав арабо-мусульманського світу, котрі входять до Ради співробітництва арабських держав Перської затоки. Відтоді продукція, яку виробляє підприємство, має додатковий знак якості, що дозволяє значно розширити географічні діапазони ринків збуту компанії. Для отримання сертифікації ПрАТ «Монделіс Україна» було пройдено кілька етапів атестації, серед котрих: оцінка виробничих площ та продукції, розроблення системного контролю та відповідних процедур, збір та розробка всіх потрібних документів, проходження сертифікаційного аудиту Халяль та навчання співробітників. Незважаючи на те, що із самого початку процес сертифікації був наповнений невизначеностями через брак єдиних окреслених стандартів, все ж колектив «Монделіс Україна» зміг впоратись із задачею у вражаючий термін у 4 місяці. А це означає, що перед ПрАТ «Монделіс Україна» відкриті нові ринки збуту продукції за найважчими стандартами якості Mondelēz International.

На підприємстві функціонує відділ якості, котрий структурно складається із підрозділу забезпечення якості в підготовці виробництва, підрозділу забезпечення якості, підрозділу вхідного контролю та підрозділу контролю продукції. На всіх етапах виробництва здійснюється міжопераційний контроль між співробітниками підрозділу забезпечення якості. Контроль готової продукції відбувається на підприємстві після її функціонального тестування.

Задля удосконалення системи управління якістю на ПАТ «Монделіс Україна» необхідно розвинути систему взаємодії із державними органами, відповідальними за стандартизацію. В ході реалізації запропонованих заходів встановлено: купівля нового обладнання знижує витрати та сприяє виготовленню більш якісної продукції; за рахунок збільшення кількості продажів виручка від реалізації збільшиться на 15%; зменшення загальних витрат на виробництво може призвести до зростання прибутку на 12 204 млн. грн.; за рахунок підвищення якості продукції обсяг продажів можна збільшити на 10356 млн грн. За допомогою співпраці державних органів стандартизації та сертифікації України в особі організації ДП «УкрНДНЦ» з

ПАТ «Монделіс Україна» можна підвищити конкурентоспроможність продукції на внутрішньому ринку, покращити якість та комплексно підвищувати прибутковість та рентабельність компанії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ashaolu B. Why Quality Management Really Matters. 2022. URL: <https://www.propelsoftware.com/blog/why-quality-management-really-matters>
2. Аксьонова Л. Вимірювання процесів системи управління якістю з використанням методики «Шість сигм» / Л. Аксьонова // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2015. – № 6. – С. 51-54
3. Астахов А., Хриплива Л. Система управління якістю—інструмент удосконалення загальної системи управління організацією (підприємством) // Стандартизація. Сертифікація. Якість. – 2011. – №. 4. – С. 60-64.
4. Безродний М. Ю. Категорія «якість» - зміст та розуміння / М. Ю. Безродний // Автошляховик України. – 2016. – № 6. – С. 9-10.
5. Биба В. В., Теницька Н. Б. Якість продукції як чинник конкурентоспроможності підприємства // Економіка і суспільство. – 2017. – С. 171-176.
6. Бичківський Р.В. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація / Бичківський Р.В., Столярчук П.І., Гамула П.Р. - Львів: Львівська політехніка, 2004. - 560 с.
7. Білецький Е. В., Янушкевич Д. А., Шайхлісламов З. Р. Управління якістю продукції. Х.: ХТЕІ, 2015. 222 с.
8. Боженко Л. І. Управління якістю, основи стандартизації та сертифікації продукції. Львів, 2005. 204 с.
9. Варяниченко О.В., Карасьова Г.В. Стандарт ІСО серії 9000: якість як принцип та основа довіри між виробником та споживачем. The Economic Messenger of the NMU. 2009. № 1. С. 115–122.
10. Володарський Є.Т. Метрологічне забезпечення вимірювань і контролю : навч. посіб. / Є.Т, Володарський, В.В. Кухарчук, В.О. Поджаренко та ін. - Вінниця : ВДТУ, 2001.

11. Глебова А.О., Карчевський Б.О. Системи управління якістю на підприємстві в умовах євроінтеграційних процесів. URL: <http://globalnational.in.ua/archive/8-2015/73.pdf>
12. Гринчуцька С.В. Управління якістю. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/161834033.pdf>
13. Давидова О.Ю. Управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві : навч. посібник / О.Ю. Давидова, І.М. Писаревський, Р.С. Ладиженська; Харк. Нац.. акад. міськ. Госп-ва. – Х.: ХМАМГ, 2012. – 414 с.
14. Доманцевич Н.І. Сертифікація товарів і послуг. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії. 2002. 96 с.
15. Драбаніч А.В. Розвиток та удосконалення системи сертифікації продукції як інструменту управління якістю на підприємстві. Регіональна бізнесекономіка та управління. 2013. № 2. С. 76–80.
16. Друзюк В. Система управління якістю - інвестиція в майбутнє / В. Друзюк, О. Федак // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2014. – № 1. – С. 51-54.
17. ДСТУ ISO 9000:2000. Системи управління якістю. Основні положення та словник (ISO 9000:2000, IDT). Київ: Держстандарт України, 2000. 40 с.
18. ДСТУ ISO 9001:2015. Системи управління якістю. Вимоги. (Чинний від 2016-07-01). Вид. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 22 с.
19. ДСТУ ISO 9000-2001. Системи управління якістю. Вимоги: К.: Держстандарт України, 2001. 31 с.
20. Загальне управління якістю: підручник. О. В. Нанка, Р. В. Антощенко, В. М. Кісь, І. О. Листопад, Н. І.Моїсєєва, І. В. Галич, А. О. Никифоров. – Харків: ХНТУСГ, 2019 р. – 205 с
21. Загородній А.С. Фінансово-економічний словник ; 3-є вид., доп. та перероб. Львів : Львівська політехніка, 2011. 844 с
22. Заплотинський Б.А. Управління якістю : Навчально-методичний посібник. / Б.А. Заплотинський, В.М. Тупкало. – К. : ННІМП ДУТ, 2015. – 168 с.
23. Капінос Г.І., Ларіонова К.Л., Липчак М.І. Проблеми та перспективи впровадження концепції загального менеджменту якості (TQM) на вітчизняних

підприємствах в умовах євроінтеграції. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки. 2019. № 4. Т. 1. С. 100–105.

24. Кирилеско О.Л. Основи метрології, стандартизації сертифікації та акредитації. Х.: Посібник, 2006. 326 с.

25. Кириченко Л. С., Самойленко А. А. Стандартизація і сертифікація товарів та послуг. Х.: Ранок, 2008. 240 с.

26. Койфман Ю. І. Міжнародна стандартизація та сертифікація систем якості. Київ, 2006. 401 с.

27. Коренець, Ю. М. Стандартизація, сертифікація і метрологія : навчальний посібник. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2023. – 90 с.

28. Корешков В., Назаренко В., Кусакін М., Осмола І. Інтегровані системи менеджменту організації. Особливості, проблеми і шляхи вирішення. Стандартизація, сертифікація, якість. 2007. № 1. С. 54–61.

29. Король С. А. Показники якості продукції та методи їх оцінювання / Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво. 2013. № 2. С. 140–150.

30. Котляр М.А. Метрологія, стандартизація, сертифікація і управління якістю. Львів: «Магнолія-2006», 2009. 212 с.

31. Кравцова Т.М. Правові форми державного регулювання у сфері підприємницької діяльності. Право України. 2003. № 12. С. 45–47.

32. Лосюк Л.В. Адміністративно-правові засади сертифікації в Україні. Право і Безпека. 2011. № 3(40). URL: http://nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2011_3/PB-3/PB-3_31.pdf.

33. Маренич М. М. Контроль якості і безпека продуктів харчування в ЄС / Маренич М. М., Аранчій С.В., Марюха Н.С. // Міжнародне законодавство в галузі харчового ланцюжка і потенціал України у відповідності даним стандартам - Полтава, 2009. - 42 с.

34. Микийчук М. Комбінований метод оцінювання якості продукції/М. Микийчук, Т. Бубела, П. Столярчук // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2016. – № 2. – С. 52-55.

35. Міжнародні та європейські системи сертифікації та акредитації: організація діяльності, норми та правила : довідник / Ю. І. Койфман та ін. – Львів; К., 2005. 268 с.

36. Осієвська В.В. Основи стандартизації, метрології та управління якістю / В.В. Осієвська. - К.: КНТЕУ, 2003.

37. Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна». Офіційний сайт. URL: <https://www.mondelezinternational.com/ukraine/corporate-information/mdlz-auditors-and-accounting-documents/>

38. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1024- XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.

39. Про стандартизацію: Закон України від 05.06.2014 р. № 1315-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>

40. Реалізація плану заходів щодо розроблення та уповноваження сучасних систем управління / Ю. Марков, Т. Лісніченко, А. Погорецька, В. Хмель // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2013. – № 6. – С. 33-35.

41. Салухіна Н.Г. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг. К.: Центр учбової літератури, 2010. 336 с.

42. Самойленко А.А. Технологія та контроль за якістю надання послуг : навч. посіб. / А.А. Самойленко. - К.; Київ. нац. торг.-екон.ун-т, 2003. — 244 с.

43. Саранча Г.А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю / Г.А. Саранча. - К.: ЦУЛ, 2006. - 624 с.

44. Сертифікація товарів і послуг URL: https://pidruchniki.com/14940511/ekonomika/sertifikatsiya_tovariv_poslug.

45. Стандартизація, сертифікація та ліцензування в туристичній діяльності : підручник / В. В. Тарасова, І. К. Нестерчук, І. М. Ковалевська, І. В. Мартинчук. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 372 с

46. Стойко І.І. Шерстюк Р.П. Стандартизація, сертифікація, метрологія (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести, нормативні документи). Навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТНТУ. 2023. 224 с.

47. Сучасна правова енциклопедія / О.В. Зайчук та ін. ; за заг. ред. О.В. Зайчука; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. Київ : Юрінком Інтер, 2010. 384 с.

48. Тарасенко Є.В. Стандартизація, сертифікація і метрологія : практикум / Є.В. Тарасенко, В.С. Костюк. - К.: КНТЕУ, 2009.

49. Тарасова В.В. Метрологія, стандартизація і сертифікація / В.В.Тарасова. - К.: ЦУЛ, 2006.-264 с.

50. Тарасюк Г. М., Бабич Н. О. Управління якістю продукції, як одна зі складових управління операційною системою / Вісник Житомирського державного технологічного університету. 2016. № 3. С. 87-92.

51. Топольник В.Г., Котляр М.А. Метрологія, стандартизація, сертифікація і управління якістю: Навчальний посібник. – Львів: Магнолія. – 2019. – 212 с.

52. Управління якістю продукції та послуг. Білецький Е. В., Янушкевич Д. А., Шайхлісламов З. Р., Харків. торгово-економічний інститут КНТЕУ – Х.: ХТЕІ, 2015 – 222 с.

53. Чеботарьов О. М. Основи сертифікації та організації роботи випробувальної лабораторії : методичні вказівки для студентів третього (освітньо-наукового) рівня (PhD) вищої освіти спеціальності 102 «Хімія» / О. М. Чеботарьов, Д. В. Снігур, О. М. Гузенко. – Одеса : Видавництво «Друк Південь», 2020. – 36 с.

54. Шаповал М.І. Основи стандартизації, управління якістю і сертифікації : підручник ; 3-є вид., перероб. і доп. Київ : Європ. ун-т, 2001. 174 с.

55. Щербина В.С. Господарське право : підручник ; 3-є вид., перероб. і доп. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 656 с.

ДОДАТКИ

Таблиця А.1 – Схеми (модулі) сертифікації продукції в системі УкрСЕПРО

Серійність продукції, що сертифікується	Обов'язковість проведення робіт щодо продукції , яка сертифікується з				Документи, що видаються органом з сертифікації продукції
	атестації її виробництва	сертифікації системи якості і її виробництві	її випробувань з метою сертифікації	технічного нагляду за її виробництвом	
Одиничний виріб	Не проводиться	Не проводиться	Проводиться по кожному виробу	Не проводиться	Сертифікат відповідності на кожний виріб
Партія продукції (виробів)	Проводиться, якщо вирішено органом з сертифікації та заявником		Проводиться на зразках, що відібрані в порядку і в кількості, які встановлені органом з сертифікації	Проводиться тільки при наявності угоди між замовником та органом з сертифікації щодо атестації виробництва	Сертифікат відповідності на партію продукції (виробів) з наведенням розміру сертифікованої партії
Продукція, випускається серійно	Проводиться	Не проводиться	Проводяться первісні випробування на зразках, що відібрані в порядку та кількості, встановлених органом з сертифікації	Проводиться в порядку, що визначений органом з сертифікації	Сертифікат з терміном дії, що встановлюється ліцензійною угодою з урахуванням терміну дії атестату виробництва
Продукція, що виробляється серійно	Проводиться	Проводиться органом з сертифікації системи якості	Проводяться сервісні випробування на зразках, ще відібрані в порядку та кількості, встановлених органом сертифікації	Проводиться в порядку, що визначений органом з сертифікації	Сертифікат з терміном дії, що встановлюється ліцензійною угодою з урахуванням терміну дії сертифікату на систему якості та атестату виробництва
Продукція, що випускається серійно і кожна одиниця якої підлягає контролю за технологічним процесом на відповідність усім вимогам	Не проводиться. Проводиться оцінка виробництва в складі робіт з сертифікації, системи якості	Проводиться органом з сертифікації, системи якості	Не проводиться	Проводиться в порядку, що визначений органом з сертифікації	Сертифікат з терміном дії, що встановлюється ліцензійною угодою з урахуванням терміну дії сертифікату на систему якості

Таблиця Б.1 – Міжнародні організації з сертифікації

Повна назва організації	Прийнята абревіатура	Мета створення
Європейська економічна комісія ООН	UNESE	Розробляє норми безпеки експлуатації обладнання та методів їх випробування, регламенти якості продукції та методи їх перевірки
Європейський Економічний Союз	ЄЕС	Розробляє правила процедури взаємопостачання, випробування товарів, застосування уніфікованих норм безпеки та якості товарів
Міжнародна організація з стандартизації	ISO	Розробляє стандарти та правила сертифікації товарів і послуг
Міжнародна електротехнічна комісія	IEC	Розробляє стандарти та правила сертифікації електротехнічних товарів
Міжнародна організація законодавчої метрології	OIML	Розробляє стандарти та правила сертифікації товарів і послуг
Міжнародна система сертифікації виробів електронної техніки		Розробляє єдині вимоги до виробів електронної техніки, методи оцінки їх відповідності
Міжнародна комісія з випробувань ручної вогнепальної зброї		Розробляє уніфіковані вимоги до вимірювальних приладів, методів випробувань, випробувальних патронів, схвалює організаційну структуру випробувального центру
Європейська мережа оцінювання та сертифікації систем якості	EQNET	
Європейська організація по дослідженнях	EUROLAB	Об'єднання випробувальних лабораторій
Європейська кооперація по аналітичній хімії	EUROCHEM	Об'єднання хіміко(аналітичних лабораторій)
Європейський комітет по впровадженню і сертифікації систем забезпечення якості	EQS	Об'єднання органів по сертифікації систем забезпечення якості
Європейський комітет з досліджень і сертифікації в галузі інформаційних технологій	ECITS	
Європейський електротехнічний комітет з випробувань і сертифікації	ELSECOM	Об'єднання органів з сертифікації і випробувальних лабораторій
Європейський комітет з вогнезахисту та пожежної безпеки	ESIF	
Європейська організація з випробувань і сертифікації. Заснована в листопаді 1990 р . Штаб-квартира в Брюсселі	EOTS	Об'єднання ECITS, ELSECOM та ESCIF для гармонізації сертифікації в Європі
Міжнародна конференція з акредитації лабораторій, заснована у 1970 р.	ILAC	Обмін досвідом між органами з акредитації і лабораторіями
Міжнародний форум з акредитації, заснований у 1993 р.	IAF	Уніфікація систем і критеріїв акредитації в Європі та в світі
Міжнародна комісія з правил приймання (сертифікації) електрообладнання	CEE	Уніфікація систем і критеріїв акредитації в Європі та в світі у галузі електрообладнання
Європейська кооперація з акредитації випробувальних лабораторій та органів з сертифікації	EA	Формування довіри до випробувань і сертифікації в Європі

Фінансова звітність підприємства

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про фінансовий станПідприємство: ПрАТ «Монделіс Україна»
Територія: УкраїнаОрганізаційно-правова форма господарювання: ПАТ
Вид економічної діяльності:
Середня кількість працівників: 1,070

Адреса, телефон: Сумська обл., м.Тростянець, вул.Набережна 28-А

Одиниця виміру: тис.грн. без десятого знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)

За ЄДРПОУ

За КОАТУУ

за КОПФГ

За КВЕД

Коди

2020	12	31
00382220		
5925010100		
230		
10.82;10.72;48.35;46.38		

v

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 року

Форма №1

Код за
ДКУД

1801001

АКТИВ	Примітки	Код рядка	31 грудня 2019	31 грудня 2020
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	2 699	1 825
первісна вартість		1001	8 543	9 409
накопичена амортизація		1002	(5 844)	(7 584)
Незавершені капітальні інвестиції	7	1005	153 594	280 918
Основні засоби	7	1010	1 839 218	1 883 595
первісна вартість		1011	2 554 668	2 682 782
знос		1012	(715 450)	(799 187)
Інвестиційна нерухомість		1015	-	-
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030	-	-
інші фінансові інвестиції		1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	-	-
Відстрочені податкові активи	23	1045	68 498	64 280
Інші необоротні активи		1090	-	-
Усього за розділом I		1095	2 064 009	2 230 618
II. Оборотні активи				
Запаси	8	1100	577 759	665 435
Виробничі запаси		1101	342 422	396 873
Незавершене виробництво		1102	37 845	31 052
Готова продукція		1103	126 383	140 362
Товари		1104	71 109	97 148
Поточні біологічні активи		1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	9	1125	573 138	569 829
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	9	1130	36 763	38 072
з бюджетом	9	1135	114 671	120 311
у тому числі з податку на прибуток		1136	1 376	1 612
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	6, 9	1145	234 634	332 513
Інша поточна дебіторська заборгованість	9	1155	777	1 452
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	10	1165	96 918	271 043
Готівка		1166	-	-
Рахунки в банках	10	1167	96 918	271 043
Витрати майбутніх періодів	9	1170	3 629	6 102
Інші оборотні активи	11	1190	4 957	23 137
Усього за розділом II		1195	1 643 246	2 027 894
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	-
Баланс		1300	3 707 255	4 258 512

Примітки на стор 9-34 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про фінансовий стан

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 року
Форма №1
(продовження)

ПАСИВ	Примітки	Код рядка	31 грудня 2019	31 грудня 2020
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	12	1400	1 883	1 883
Капітал у дооцінках		1405	-	-
Додатковий капітал		1410	-	-
Емісійний дохід	12	1411	83 546	83 546
Резервний капітал	12	1415	15 662	17 296
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	12	1420	1 740 992	2 164 309
Неоплачений капітал		1425	(-)	(-)
Вилучений капітал		1430	(-)	(-)
Усього за розділом I		1495	1 842 083	2 267 034
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання		1500	-	-
Довгострокові кредити банків		1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	13	1515	52 131	69 984
Довгострокові забезпечення		1520	-	-
Цільове фінансування		1525	-	-
Усього за розділом II		1595	52 131	69 984
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	15	1600	47 000	
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	13	1610	24 868	25 602
товари, роботи, послуги	14	1615	1 179 009	1 519 503
розрахунками з бюджетом		1620	24 755	17 211
у тому числі з податку на прибуток		1621	20 023	15 904
розрахунками зі страхування		1625	1 503	1 431
розрахунками з оплати праці		1630	9 055	7 061
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	4 265	3 681
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками		1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	6, 14	1645	154 688	39 165
Поточні забезпечення	16	1660	364 313	303 126
Доходи майбутніх періодів		1665	-	-
Інші поточні зобов'язання		1690	3 585	4 714
Усього за розділом III		1695	1 813 041	1 921 494
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		1700	-	-
Баланс		1900	3 707 255	4 258 512

Затверджено до випуску та підписано від імені Групи 23 квітня 2021

Ігнатов Є.В., Директор фабрики

Єфанова В.М., Головний бухгалтер

Примітки на стор 9-34 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про сукупний дохід

Підприємство: ПрАТ Монделіс Україна»

Дата (рік, місяць, число)
За ЄДРПОУ

Коди		
2020	12	31
00382220		

Консолідований Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2020 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	17	2000	7 259 009	6 054 556
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	18	2050	(5 929 948)	(4 837 297)
Валовий:				
прибуток		2090	1 329 061	1 217 259
збиток		2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	19	2120	49 335	139 637
Адміністративні витрати	18	2130	(248 589)	(262 400)
Витрати на збут	18	2150	(294 647)	(353 808)
Інші операційні витрати	20	2180	(151 250)	(12 954)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток		2190	683 910	727 734
збиток		2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі		2200	-	-
Інші фінансові доходи		2220	937	8 783
Інші доходи		2240	-	288
Фінансові витрати	21	2250	(16 415)	(23 853)
Втрати від участі в капіталі		2255	(-)	(-)
Інші витрати	22	2270	(6 274)	(18 321)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток		2290	662 158	694 631
збиток		2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	23	2300	(126 154)	(130 634)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування		2305	(-)	(-)
Чистий фінансовий результат:				
прибуток		2350	536 004	563 997
збиток		2355	(-)	(-)

II. Сукупний дохід

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів		2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів		2405	-	(5 091)
Накопичені курсові різниці		2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств		2415	-	-
Інший сукупний дохід		2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування		2450	-	(5 091)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування		2460	-	(5 091)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)		2465	536 004	558 906

Примітки на стор 9-34 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про сукупний дохід

Консолідований Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік
Форма №2
(продовження)

III. Елементи операційних витрат

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Матеріальні затрати		2500	4 193 731	3 458 674
Витрати на оплату праці		2505	292 273	262 444
Відрахування на соціальні заходи		2510	57 323	47 711
Амортизація		2515	153 716	147 250
Інші операційні витрати		2520	992 309	910 781
Разом		2550	5 689 352	4 826 860

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	5
Середньорічна кількість простих акцій		2600	3 424 222	3 424 222
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		2605	3 424 222	3 424 222
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2610	156.53	164.71
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2615	156.53	164.71
Дивіденди на одну просту акцію		2650	-	-

Ігнатов Є.В., Директор фабрики

Єфанова В.М., Головний бухгалтер

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про фінансовий стан

Підприємство: ПрАТ «Монделіс Україна»
 Територія: Україна
 Організаційно-правова форма господарювання: ПАТ
 Вид економічної діяльності:
 Середня кількість працівників: 1,044

Дата (рік, місяць, число)
 За ЄДРПОУ
 За КОАТУУ
 за КОПФГ
 За КВЕД

Коди		
2021	12	31
00382220		
5925010100		
230		
10.82;10.72;46.36;46.38		

Адреса, телефон: Сумська обл., м.Тростянець, вул.Набережна 28-А

Одиниця виміру: тис.грн. без десятого знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 року

Форма №1

Код за
ДКУД

1801001

АКТИВ	Примітки	Код рядка	31 грудня 2020	31 грудня 2021
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	1 825	1 771
первісна вартість		1001	9 409	9 007
накопичена амортизація		1002	(7 584)	(7 236)
Незавершені капітальні інвестиції	7	1005	280 918	95 277
Основні засоби	7	1010	1 883 595	2 072 946
первісна вартість	7	1011	2 682 782	3 011 322
знос	7	1012	(799 187)	(938 376)
Інвестиційна нерухомість		1015	-	-
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030	-	-
інші фінансові інвестиції		1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	-	-
Відстрочені податкові активи	23	1045	64 280	71 861
Інші необоротні активи		1090	-	-
Усього за розділом I		1095	2 230 618	2 241 855
II. Оборотні активи				
Запаси	8	1100	665 435	874 847
Виробничі запаси		1101	396 873	470 141
Незавершене виробництво		1102	31 052	32 054
Готова продукція		1103	140 362	249 032
Товари		1104	97 148	123 620
Поточні біологічні активи		1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	9	1125	569 829	722 462
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	9	1130	38 072	36 101
з бюджетом	9	1135	120 311	103 123
у тому числі з податку на прибуток		1136	1 612	3 486
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	6, 9	1145	332 513	231 880
Інша поточна дебіторська заборгованість	9	1155	1 452	566
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	10	1165	271 043	296 699
Готівка		1166	-	-
Рахунки в банках	10	1167	271 043	296 699
Витрати майбутніх періодів	9	1170	6 102	5 280
Інші оборотні активи	11	1190	23 137	10 576
Усього за розділом II		1195	2 027 894	2 281 534
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	-
Баланс		1300	4 258 512	4 523 389

Примітки на стор 11-41 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про фінансовий стан

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 року
Форма №1
(продовження)

ПАСИВ	Примітки	Код рядка	31 грудня 2020	31 грудня 2021
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	12	1400	1 883	1 883
Капітал у дооцінках		1405	-	-
Додатковий капітал		1410	-	-
Емісійний дохід	12	1411	83 546	83 546
Резервний капітал	12	1415	17 296	18 044
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	12	1420	2 164 309	2 443 028
Неоплачений капітал		1425	(-)	(-)
Вилучений капітал		1430	(-)	(-)
Усього за розділом I		1495	2 267 034	2 546 501
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання		1500	-	-
Довгострокові кредити банків		1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	13	1515	69 984	61 618
Довгострокові забезпечення		1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу		1521	-	947
Цільове фінансування		1525	-	-
Усього за розділом II		1595	69 984	62 565
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	15	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	13	1610	25 602	13 613
товари, роботи, послуги	14	1615	1 519 503	1 382 896
розрахунками з бюджетом		1620	17 211	25 499
у тому числі з податку на прибуток		1621	15 904	20 819
розрахунками зі страхування		1625	1 431	2 257
розрахунками з оплати праці		1630	7 061	13 214
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	3 681	10 090
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками		1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	6, 14	1645	39 165	118 791
Поточні забезпечення	16	1660	303 126	344 964
Доходи майбутніх періодів		1665	-	-
Інші поточні зобов'язання		1690	4 714	2 999
Усього за розділом III		1695	1 921 494	1 914 323
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		1700	-	-
Баланс		1900	4 258 512	4 523 389

Консолідована фінансова звітність Компанії станом на 31 грудня 2021 року та за рік, який закінчився зазначеною датою, була затверджена керівництвом 16 вересня 2022 року.

Ігнатов Є.В., Директор фабрики

Єфанова В.М., Головний бухгалтер

Примітки на стор 11-41 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про сукупний дохід

Підприємство: ПрАТ Монделіс Україна»

Дата (рік, місяць, число)
 За ЄДРПОУ

Коди		
2021	12	31
00382220		

Консолідований Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2021 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	17	2000	8 539 293	7 259 009
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	18	2050	(7 305 801)	(5 929 948)
Валовий:				
прибуток		2090	1 233 492	1 329 061
збиток		2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	19	2120	79 107	49 335
Адміністративні витрати	18	2130	(276 211)	(248 589)
Витрати на збут	18	2150	(453 646)	(294 647)
Інші операційні витрати	20	2180	(21 446)	(151 250)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток		2190	561 296	683 910
збиток		2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі		2200	-	-
Інші фінансові доходи		2220	380	937
Інші доходи		2240	-	-
Фінансові витрати	21	2250	(13 919)	(16 415)
Втрати від участі в капіталі		2255	(-)	(-)
Інші витрати	22	2270	(8 759)	(6 274)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток		2290	538 998	662 158
збиток		2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	23	2300	(103 654)	(126 154)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування		2305	(-)	(-)
Чистий фінансовий результат:				
прибуток		2350	435 344	536 004
збиток		2355	(-)	(-)

II. Сукупний дохід

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів		2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів		2405	-	-
Накопичені курсові різниці		2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств		2415	-	-
Інший сукупний дохід		2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування		2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування		2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)		2465	435 344	536 004

Примітки на стор 11-41 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про сукупний дохід

Консолідований Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік
Форма №2
(продовження)

III. Елементи операційних витрат

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Матеріальні затрати		2500	5 186 919	4 193 731
Витрати на оплату праці		2505	339 014	292 273
Відрахування на соціальні заходи		2510	63 241	57 323
Амортизація		2515	172 109	153 716
Інші операційні витрати		2520	865 953	992 309
Разом		2550	6 627 236	5 689 352

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	5
Середньорічна кількість простих акцій		2600	3 424 222	3 424 222
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		2605	3 424 222	3 424 222
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2610	127,14	156,53
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2615	127,14	156,53
Дивіденди на одну просту акцію		2650	-	-

Ігнатів С.В., Директор фабрики

Єфанова В.М., Головний бухгалтер

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про фінансовий стан

Підприємство: ПрАТ «Монделіс Україна»
 Територія: Україна
 Організаційно-правова форма господарювання: ПАТ
 Вид економічної діяльності:
 Середня кількість працівників: 916
 Адреса, телефон: Сумська обл., м.Тростянець, вул.Набережна 28-А
 Одиниця виміру: тис.грн. без десятого знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
 За СДРПОУ
 За КОАТУУ
 За КОПФГ
 За КВЕД

Коди		
2022	12	31
00382220		
5925010100		
230		
10.82;10.72;46.36;46.38		

V

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 року

Форма №1

Код за
ДКУД

1801001

АКТИВ	Примітки	Код рядка	31 грудня 2021	31 грудня 2022
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи		1000	1 771	2 073
первісна вартість		1001	9 007	10 305
накопичена амортизація		1002	(7 236)	(8 232)
Незавершені капітальні інвестиції	7	1005	95 277	48 533
Основні засоби	7	1010	2 072 946	1 734 727
первісна вартість	7	1011	3 011 322	2 590 060
знос	7	1012	(938 376)	(855 333)
Інвестиційна нерухомість		1015	-	-
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		1030	-	-
інші фінансові інвестиції		1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість		1040	-	-
Відстрочені податкові активи	23	1045	71 861	144 470
Інші необоротні активи		1090	-	-
Усього за розділом I		1095	2 241 855	1 929 803
II. Оборотні активи				
Запаси	8	1100	874 847	754 667
Виробничі запаси		1101	470 141	318 260
Незавершене виробництво		1102	32 054	38 590
Готова продукція		1103	249 032	115 582
Товари		1104	123 620	282 235
Поточні біологічні активи		1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	9	1125	722 462	526 778
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	9	1130	36 101	39 012
з бюджетом	9	1135	103 123	87 361
у тому числі з податку на прибуток		1136	3 486	51 918
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	6, 9	1145	231 880	14 922
Інша поточна дебіторська заборгованість	9	1155	566	920
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	10	1165	296 699	41 417
Готівка		1166	-	-
Рахунки в банках	10	1167	296 699	41 417
Витрати майбутніх періодів	9	1170	5 280	5 407
Інші оборотні активи	11	1190	10 576	13 444
Усього за розділом II		1195	2 281 534	1 483 928
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	-
Баланс		1300	4 523 389	3 413 731

Примітки на стор 11-38 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про фінансовий стан

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 року
Форма №1
(продовження)

ПАСИВ	Примітки	Код рядка	31 грудня 2021	31 грудня 2022
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	12	1400	1 883	1 883
Капітал у дооцінках		1405	-	-
Додатковий капітал		1410	-	-
Емісійний дохід	12	1411	83 546	83 546
Резервний капітал	12	1415	18 044	18 044
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	12	1420	2 443 028	2 138 814
Неоплачений капітал		1425	(-)	(-)
Вилучений капітал		1430	(-)	(-)
Усього за розділом I		1495	2 546 501	2 242 287
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання		1500	-	-
Довгострокові кредити банків		1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	13	1515	61 618	121 325
Довгострокові забезпечення		1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу		1521	947	338
Цільове фінансування		1525	-	-
Усього за розділом II		1595	62 565	121 663
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	15	1600	-	258 000
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	13	1610	14 409	14 757
товари, роботи, послуги	14	1615	1 382 896	420 693
розрахунками з бюджетом		1620	25 499	34 276
у тому числі з податку на прибуток		1621	20 819	-
розрахунками зі страхування		1625	2 257	2 318
розрахунками з оплати праці		1630	13 214	13 379
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами		1635	10 090	8 004
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками		1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	6, 14	1645	118 791	121 746
Поточні забезпечення	16	1660	344 964	173 035
Доходи майбутніх періодів		1665	-	-
Інші поточні зобов'язання		1690	2 203	3 573
Усього за розділом III		1695	1 914 323	1 049 781
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		1700	-	-
Баланс		1900	4 523 389	3 413 731

Консолідована фінансова звітність Компанії станом на 31 грудня 2022 року та за рік, який закінчився зазначеною датою, була затверджена керівництвом 26 липня 2023 року.

Ігнатов Є.В., Директор фабрики

Єфанова В.М., Головний бухгалтер

(Signature of Yegor Ignatov)

Примітки на стор 11-38 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про сукупний дохід

Підприємство: ПрАТ Монделіс Україна»

Дата (рік, місяць, число)
 За ЄДРПОУ

Коди		
2022	12	31
00382220		

Консолідований Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2022 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	17	2000	4 064 985	8 539 293
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	18	2050	(2 944 226)	(7 305 801)
Валовий:				
прибуток		2090	1 120 759	1 233 492
збиток		2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	19	2120	177 456	79 107
Адміністративні витрати	18	2130	(233 286)	(276 211)
Витрати на збут	18	2150	(199 409)	(453 646)
Інші операційні витрати	20	2180	(778 454)	(21 446)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток		2190	87 066	561 296
збиток		2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі		2200	-	-
Інші фінансові доходи		2220	681	380
Інші доходи		2240	-	-
Фінансові витрати	21	2250	(39 195)	(13 919)
Втрати від участі в капіталі		2255	(-)	(-)
Інші витрати	22	2270	(416 693)	(8 759)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток		2290	(368 141)	538 998
збиток		2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	23	2300	63 927	(103 654)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування		2305	(-)	(-)
Чистий фінансовий результат:				
прибуток		2350	-	435 344
збиток		2355	(304 214)	(-)

II. Сукупний дохід

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів		2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів		2405	-	-
Накопичені курсові різниці		2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств		2415	-	-
Інший сукупний дохід		2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування		2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування		2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)		2465	(304 214)	435 344

Примітки на стор 11-38 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності

Приватне акціонерне товариство «Монделіс Україна» та його дочірня компанія
Консолідований звіт про сукупний дохід

Консолідований Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за 2022 рік
 Форма №2
 (продовження)

III. Елементи операційних витрат

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	4
Матеріальні затрати		2500	1 181 982	5 186 919
Витрати на оплату праці		2505	361 824	339 014
Відрахування на соціальні заходи		2510	67 659	63 241
Амортизація		2515	148 722	172 109
Інші операційні витрати		2520	795 929	865 953
Разом		2550	2 556 116	6 627 236

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Стаття	Примітки	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		2	3	5
Середньорічна кількість простих акцій		2600	3 424 222	3 424 222
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		2605	3 424 222	3 424 222
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2610	(88,84)	127,14
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію		2615	(88,84)	127,14
Дивіденди на одну просту акцію		2650	-	-

Ігнатов Є.В., Директор фабрики

Єфанова В.М., Головний бухгалтер

Примітки на стор 11-38 є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності